

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

7^E JAARGANG

WOENSDAG 10 MEI 1922

No. 332

INHOUD

	Blz.
DE PRIJSVORMING DER BOUWMATERIALEN II door <i>Ir. P. Balkker Schut</i>	419
De Nieuwe Koers der Economische Politiek van Sowjet-Rusland III door <i>Dr. J. Strunz</i>	423
Londense Correspondentie.....	424
AANTEKENINGEN:	
Suikerproductie der wereld.....	426
Belastingdruk in een zeven en twintigtal grootere gemeenten in Nederland.....	426
INGEZONDEN STUKKEN:	
Beperkte of onbeperkte Rubberproductie door <i>M. J. Koch</i>	428
MAANDCIJFERS:	
Productie der Kolenmijnen.....	430
Emissies in Mei 1922.....	430
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	430—437
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins*.
Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink*.
Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam*.
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37*.
Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening
Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage*.

8 MEI 1922.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze berichtsweek nog geen verandering. Zooals gewoonlijk bleef de geldvraag deze geheele eerste week der Maand nog zeer sterk, hetgeen, indien men den bankstaat per 1 Mei beschouwt en de geweldige toeneming der beleeningen, waaronder ook de voorschotten in rekening-courant vallen in aanmerking neemt, niet te verwonderen valt. Dat desniettemin de prolongatierente van 5 op 4 en daarna op 4½ pCt. terug kon loopen duidt meer op slapté op de effectenmarkt. In de noteering voor particulier disconto kwam weinig verandering. Voorbijgaand werden Maandag enkele posten zelfs voor 4½ pCt. afgedaan; daarna was de noteering weder 4¾ pCt.

Ook deze week liepen de wisselkoersen weder iets

terug. Vooral in het midden der week was de stemming flauw; daarna konden de meeste wissels iets verbeteren, maar de ondertoon der markt bleef, vooral ook in verband met den slechten gang van de onderhandelingen in Genua, zeer flauw.

LONDEN, 6 MEI 1922.

Gedurende de afgelopen week stond de markt in het teeken van overvloedige geldruimte en geldgevers hadden moeite voor hun fondsen plaatsing te vinden.

Daggeld werd hernieuwd tegen 2 pCt., terwijl voor nieuw geld niet meer dan 1 pCt. gemaakt kon worden. 7-daags geld bleef op 2½—¼ pCt.

Op de discontomarkt waren de omzetten van weinig betekenis, terwijl de disconto's een dalende tendens vertoonden; voor prima bankaccepten varieerden zij tusschen 2½—¾ pCt. voor alle looptijden.

DE PRIJSVORMING DER BOUWMATERIALEN.

II.

4. Kalkzandsteen.

De productie aan kalkzandsteen bedroeg in 1913 rond 113 miljoen stuks, in 1916 79 miljoen en is in de laatste jaren sterk opgevoerd, zoodat zij thans op rond 200 miljoen kan worden aangenomen. De invoer is van betrekkelijk geringe betekenis. Het produkt ondervindt een sterke concurrentie van de zachte binnenlandsche baksteen-sorteringen en vooral van de Belgische steen.

In 1906 ontstond de Vereniging van Nederlandsche kalkzandsteenfabrikanten, die zich met prijsbepaling bezig hield. In 1915 volgde een nauwere aansluiting door de oprichting van de N.V. Kalkzandsteen, een Centraal Verkoopbureau, door het meeren-deel der Hollandsche en Utrechtsche fabrikanten; de overige fabrikanten richtten in 1916 de kalkzandsteen-vereening op.

De N.V. Kalkzandsteen, die bij de oprichting 8 fabrieken met een productie van 81 miljoen omvatte, is door uittreden van enkele groote aandeelhouders teruggelopen tot 5 fabrieken, met ongeveer 40 à 45 miljoen, d.i. een derde deel der Hollandsch-Utrechtsche produktie.

5. Cement.

Cement is uitsluitend een importartikel. De drie — overigens onbeteekenende — fabrieken, welke in ons land bestaan hebben, zijn stop gezet.

Hetgeen in het rapport wordt medegedeeld, geeft een beeld van de zeer sterke internationale aansluiting van nagenoeg alle betrokkenen bij de productie van en den handel in dit artikel.

Ofschoon nog slechts van historische betekenis — het kartel viel tengevolge van den oorlog uit elkander — moge hier omtrent de voor den consument leerzame geschiedenis een kort overzicht volgen.

In België dateeren de eerste prijsconventies van 1892, de stichting van een Centraal Verkoopbureau, dat bij de oprichting reeds 12 van de 15 fabrieken omvatte van 1903.

In Duitschland kwamen de eerste prijsconventies in 1890 tot stand; in 1904 volgde de vorming van een Noord- en een Zuid-Duitsche combinatie. Deze beide sloten met de Belgische nog in hetzelfde jaar een overeenkomst, waarbij de afzet in de beide landen en ook in Nederland werd geregeld.

In 1905 volgde de oprichting van het N.V. Nederlandsch Cement-Syndicaat, de verkoops-combinatie voor Nederland van de drie bovenvermelde kartels. Later sloten zich daarbij aan een tweetal Engelsche en een Fransche combinatie, terwijl een Noorsche fabriek zich tegen een afkoopsom verplichtte van import h.t.l. af te zien. Het Nederl. Cement-Syndicaat kreeg zodoende practisch den geheelen Duitschen, Belgischen, Franschen en Engelschen import in handen. Wel bestond een in naam vrije import van eenige Noord-Duitsche fabrieken, doch deze waren toch door kartel-overeenkomsten aan het Syndicaat gebonden.

Het Nederl. Cement-Syndicaat sloot op zijn beurt weer een overeenkomst met de vrijwel volledig in de Vereeniging van Cement-handelaren (opgericht, in 1909) georganiseerde Nederlandsche handelaren; de handelaar verbond zich daarbij uitsluitend cement van het syndicaat te betrekken en niet te verkoopen beneden de door het Syndicaat vastgestelde minimum-prijzen. De handel ontving daartegenover een korting, die bij het laatst afgesloten contract *f* 1.45 per ton bedroeg in een tijd toen de cement *f* 18,— per ton noteerde.

In 1914 maakte de oorlog een einde aan de internationale kartelleering, doch de nationale combinaties bleven bestaan. (Thans bestaat h.t.l. een opgewekte concurrentie; zelfs verscheen — natuurlijk een voorbijgaand verschijnsel — Hongaarsche en Poolsche cement aan de markt).

6. Handel in bouwmaterialen.

De handel in bouwmaterialen omvat behalve de reeds vermelde artikelen vóornamelijk nog tras, gips, drijfsteen, bimsceementplaten, grès-aardewerk en tegels. De in 1905 opgerichte Vereeniging van handelaren in bouwmaterialen omvat vrijwel alle handelaren van eenige beteekenis.

Voor dakpannen en schelpkalk (vroeger ook cement) plegen, zooals wij reeds zagen, collectieve contracten te worden gesloten tusschen de vereenigde producenten en de vereenigde handelaren. Ten aanzien van verscheidene der andere artikelen is hetzelfde het geval.

Zoo werd tot en met 1917 door de Vereeniging de drijfsteen gekocht van het Centraal Verkoopkantoor der Duitsche fabrikanten; thans zijn er te veel outsiders.

Tras wordt door elken handelaar voor zich gekocht, maar... de vier Duitsche firma's, die h.t.l. leveren zijn in een Verkoop-Syndicaat aaneengesloten.

Ten aanzien van grès-buizen is in 1918 en 1919 een overeenkomst gesloten tusschen de Vereenigde fabrikanten van grès-buizen en de Vereeniging van Handelaren in Bouwmaterialen, waarin behalve de gebruikelijke bepaling omtrent minimum-prijzen, verplichting om uitsluitend bij de contracteerende firma's te koopen, ook het voorschrift, dat bij aanbestedingen of aanvragen door gemeenten vooraf overleg wordt gepleegd tusschen de fabrikanten en de plaatselijke afdeling der Vereeniging.

Een van de voornaamste functies van den handel in bouwmaterialen is de aflevering van kleine partijen. Voor dezen detailafzet zijn in de meeste groote plaatsen tusschen de daar gevestigde handelaren prijs-overeenkomsten gemaakt met bindend karakter.

7. Hout en Timmerwerk.

Het hout voor den woningbouw wordt hoofdzakelijk ingevoerd; de importeerende landen waren vóór den oorlog Zweden, Noorwegen, Rusland, Finland en

Duitschland; tijdens den oorlog practisch alleen Zweden.

De Zweedsche exporteurs waren reeds lang vereenigd; deze Vereeniging omvat alle belangrijke firma's. Tot 1919 was het voor deze gemakkelijk prijs-regelend op te treden: zij bepaalde minimum f.o.b. prijzen, waar beneden niet mocht worden verkocht. Toen in 1919 groote in Finland opgehoopte voorraden op de markt kwamen, zochten en vonden de Zweedsche importeurs samenwerking met de Finsche. De Finsche combinatie omvatte echter niet alle importeurs. Buitendien deden zich in 1919 en in verhoogde mate in 1920 de gevolgen van een abnormaal grooten Duitschen import gevoelen, terwijl in 1920 de vraag begon te verslappen. Vanaf Maart 1921 begonnen de prijzen snel te dalen en de Zweedsche combinatie was genoodzaakt de minimum-prijzen te doen vallen.

In den Nederlandschen houtimporthandel bestaat geen aaneensluiting en de Commissie acht die niet waarschijnlijk, hoewel begin 1921 stemmen zijn opgegaan, zoowel in Engeland als h.t.l. om te komen tot overleg tusschen de Zweedsche exporteurs enerzijds en de Engelsche en Hollandsche importeurs anderzijds.

In den lokalen houthandel heeft men op kleiner schaal meermalen getracht aaneensluiting tot stand te brengen en voor bepaalde inschrijvingen komen deze ook niet zelden tot stand.

Van meer duurzaam karakter is de prijszetting door de balkenzagerijen, die sedert 1916 een gemeenschappelijk minimum-tarief voor zaag- en schaafwerk hebben doorgevoerd.

Van nog hechteren aard is de aaneensluiting in de timmerbranche: alle belangrijke machinale timmerfabrieken zijn, op een paar na, vereenigd in de Nederlandsche Vereeniging van fabrikanten van timmerwerken, welke beschikt over een Centraal-bureau, aan hetwelk ieder lid, dat een aanvraag ontvangt of aan een aanbesteding wil meedoen, kennisgeving moet doen. Uit den aard der zaak is dit een uitnemend middel om te geraken tot overleg vóór de inschrijving en zodoende tot „opzetjes”. Van alle werken boven *f* 300.— moet een percentage (min. ½ pCt., max. 2 pCt.) aan de kas der Vereeniging worden afgedragen. Het Centraal-bureau is bevoegd tot accountants-onderzoek bij de leden om de naleving dezer bepalingen te controleeren.

In den laatsten tijd wordt deze samenwerking bedreigd door den import van timmerwerk, die belangrijk is toegenomen.

8. Stukadoorswerk.

De Nederlandsche Stukadoors-Patroonsbond brengt minimum-tarieven ter kennis van zijn leden, die wel geen volstrekt bindend karakter hebben, maar in de practijk worden aangehouden.

De Commissie heeft twee steekproeven genomen ter controle van dit tarief. In het eene geval kwam zij tot een kostprijs van *f* 0.67½ aan loon en materiaal-kosten bij een tariefprijs van *f* 1.—, in het andere geval tot *f* 1.15 kostprijs tegenover *f* 2.50 tariefprijs. In het eene geval is er dus een opslag van 50 pCt., in het andere van 80 pCt., waaruit de algemeene onkosten bestreden moeten worden, zooals administratiekosten, renteverlies, verzekeringpremiën, risicopremie, alsmede ondernemerswinst. De Commissie acht deze percentages aan den hoogen kant.

9. Schilderwerk.

Ook de Bond van Nederlandsche Schilderspatroons geeft een handleiding voor tarieven en eenheidsprijzen uit; deze handleiding is niet bindend voor de leden. De tarieven hebben volgens mededeeling van het bondsbestuur geen geldigheid voor den woningbouw.

De Commissie is van meening, dat de in den woningbouw berekende prijzen niet in onredelijke verhouding staan tot den door haar berekenden kostprijs.

10. *Mastiek en asphaltdakpapier.*

Deze materialen worden h.t.l. door een 10-tal fabrieken vervaardigd; de invoer uit Duitsland is niet onbelangrijk. De Nederlandsche produktie is voor omstreeks 60 pCt. in handen van de N.V. Utrechtsche Asphaldfabriek v/h. Stein & Takken, die behalve de Utrechtsche fabriek een tweetal andere fabrieken in handen heeft en nog eenige andere fabrieken onder haar invloedssfeer heeft. In Holland en Utrecht is slechts een drietal kleinere firma's vrij. Deze concentratie kan daarom voor het Westen des lands gevaarlijk zijn.

11. *IJzerwaren en Smidswerk.*

De import van ijzer en ijzerwerk is thans geheel vrij. Vroeger heeft een contract bestaan tusschen het Stahlwerksverband en 13 groote importeurs van I en C-ijzer. De ontbinding van het Stahlwerksverband heeft daaraan een einde gemaakt.

Het convenant van ijzergieterijen, dat een 12-tal der grootste Nederlandsche firma's omvat, treedt prijsregulend op. Den laatsten tijd is de invloed dezer combinatie verzwakt door Duitschen import.

De invloed van den Bond van Smedenpatroons, die prijsregulend optreedt, doet zich nog niet gevoelen op de prijzen van het smedwerk voor het bouwvak.

12. *Conclusies der Commissie.*

De hoofdzaken van het resultaat van haar onderzoek vat de Commissie aldus samen.

„De gezamenlijke invloed van den prijs van de bouwmaterialen op den kostprijs van de woning is zeer belangrijk; globaal gesproken maken de materiaalkosten 40 tot 60 pCt. van den geheelen kostprijs uit.

Voor een aantal materialen met name hout, cement, ijzer, glas, verfstoffen, behang en sanitaire artikelen wordt de prijs thans sterk beïnvloed door de herleving van het internationaal ruilverkeer, de importhandel in deze artikelen is thans geheel vrij; hun prijzen zijn de laatste kwantalen zeer belangrijk gedaald en thans vermoedelijk niet hooger dan redelijk moet worden geacht.

Andere zeer belangrijke materialen met name baksteen en dakpannen, zijn zoo goed als uitsluitend van binnenlandsche herkomst; de invloed van den buitenlandschen invoer blijft onder normale omstandigheden beperkt tot enkele sorteringen (het is van de baksteen vrijwel alleen het rood en het boerengrauw, dat concurrentie van de Belgische steen ondervindt), of tot de grensstreken. Reeds vóór den oorlog bestonden in deze bedrijfstakken sterke neigingen tot kartelvorming; deze zijn — ofschoon de laatste weken door de kentering in vraag en in aanbod sterk vallende — thans voor een groot deel verwezenlijkt. De prijzen van deze artikelen zijn nog zeer hoog en zouden bij redelijke winstmarges belangrijk lager kunnen zijn.

Een derde groep materialen, voornamelijk schelpkalk en kalkzandsteen, staat wat de prijsvorming betreft tusschen beide in. Zij worden zoo goed als uitsluitend in Nederland geproduceerd en hunne producten zijn min of meer sterk aaneengesloten, maar zij moeten rekening houden met de prijzen van „konsumverwante” artikelen als kluitkalk en Belgische steen, die in overvloed uit het buitenland worden ingevoerd.

Voor kalkzandsteen geldt deze prijsdrukkende invloed in veel sterker mate dan voor schelpkalk. Aan dit laatste artikel immers wordt op technische gronden vaak de voorkeur gegeven boven kluitkalk, zoodat een niet onbelangrijk prijsverschil tusschen beide gemakkelijker valt te handhaven. Voor deze categorie van afnemers geldt het nationaal monopolie der schelpkalkbranders geheel onverzwakt.”

De Commissie wijst er voorts op, dat de beoordeeling van de beteekenis der combinatievorming op dit gebied uitermate moeilijk is. De kartelformaties scheppen, behalve de tendens tot prijsverhooging, ook de mogelijkheid om door wezenlijke verbeteringen van de organisatie van produktie en distributie tot verlaging van den kostprijs bij te dragen. Wel is op dit gebied nog weinig bereikt, maar de tijd van eenigszins hechte aaneensluiting is in de meeste bedrijven ook nog betrekkelijk kort geweest.

Hieruit trekt de Commissie de conclusie, dat het enerzijds niet gewenscht kan zijn de kartelvorming op zichzelf van overheidswege tegen te gaan, al is het

anderzijds wel gewenscht de *prijspolitiek* der verkoopcombinaties zoo sterk mogelijk te breidelen.

13. *Door de Commissie voorgestelde maatregelen.*

De eerste maatregel, door de Commissie noodig geoordeeld tegen prijsopdrijving is van negatieven aard: *den invoer van alle bouwmaterialen wil het buitenland geheel vrij te laten en op geen enkele wijze direct of indirect het gebruik van buitenlandsche bouwmaterialen te bemoeilijken.*

Elke zoodanige bemoeilijking immers beteekent het duurder maken van den woningbouw ten bate van een bepaalde groep van binnenlandsche producten en begunstigt de prijspolitiek der verkoopcombinaties. Juist het herstel van den buitenlandschen invoer heeft een voor den woningbouw uitermate gunstigen invloed op de bouwmaterialenmarkt uitgeoefend en verschillende der combinaties, welke overigens geen enkele strekking tot productieverbetering hadden, doorbroken.

De tweede, door de Commissie aanbevolen maatregel is van meer positieven aard: *het zooveel mogelijk centraal inkoop van bouwmaterialen.*

Zowel op winstmarges van den tusschenhandel als op die der producenten oefent de centrale inkoop, met commercieel inzicht geleid, een voor den woningbouw gunstigen invloed uit. Dit klemt in het bijzonder nu belangrijke bouwmaterialen als baksteen en dakpannen in toenemende mate onder den invloed van kartelformaties zijn geraakt, welke echter elk voor zich hun gebied nog niet *volledig* beheerschen. Om deze reden is het voor den centralen inkoop welke met groote orders aan de markt komt, althans tot op zekere hoogte mogelijk, outsiders en verkoopcombinatie tegen elkaar uit te spelen.

Wanneer de prijspolitiek van het kartel al te eenzijdig wordt doorgevoerd, kan de centrale inkoop, maar ook alleen dan, wanneer hij groote opdrachten in zijn hand heeft, een sterke rem daarop uitoefenen door er mede te dreigen de groote orders anders bij de outsiders te plaatsen.

De positie van den centralen inkoop wordt belangrijk beïnvloed door de verhouding van vraag en aanbod. Is de markt willig dan hebben outsiders geen groot belang beneden de prijzen der verkoopcombinaties te gaan en kunnen slechts geringe voordeelen worden bereikt. Thans is de toestand aan het kenteren, doch deze gunstige toestand verdwijnt weer, indien de verkoopcombinaties erin slagen het aanbod zoodanig te beperken, dat voor deze verminderde produktie een willige vraag bestaat.

Of en wanneer de verkoopcombinaties in deze handelwijze zullen slagen, laat zich niet voorspellen. De concentratie in de produktie van de bouwmaterialen, voor welke de inlandsche produktie onder normale omstandigheden de inlandsche markt zoo goed als volledig beheerschte, is echter de laatste jaren in omvang en sterkte zeer toegenomen, en kan ook thans reeds een ernstige en voortdurende bedreiging van een zoo goedkoop mogelijke woningvoorziening vormen. Mocht het blijken, dat op den duur de handelsverhoudingen zich zoo ontwikkelen, dat ook door den centralen inkoop de prijs niet tot een redelijk bedrag kan worden teruggebracht, dan zal het stichten of aankopen van bedrijven, rechtstreeks gericht op de belangen der verbruikers moeten worden overwogen. De spoorwegmaatschappijen en de mijnbedrijven zijn daartoe reeds overgegaan. Het spreekt echter vanzelf dat daarbij de grootst mogelijke voorzichtigheid moet worden betracht. Deze handelwijze kan alleen aanbeveling verdienen indien er een redelijke waarschijnlijkheid bestaat, dat het bedrijf, dat de verbruikersbelangen wil dienen, werkzaam kan zijn tegen produktiekosten gelijk aan of lager dan die der best geleide particuliere ondernemingen. In het omgekeerde geval immers bestaat het gevaar, dat men een prijsverhoogenden, in plaats van een prijsverlagenden invloed op de geheele markt gaat uitoefenen.

Ten slotte zou de Commissie de gevolgen van de

collectieve prijsbepaling in de bouwambachten willen tegengaan, door het partieel aanbesteden van onderdeelen en het verlangen van het overleggen van gedetailleerde begrotingen van elk onderdeel van het bouwwerk ter controle van het inschrijvingsbedrag.

14. Slotbeschouwingen.

Het onderzoek der Commissie is — zij erkent dit zelve — niet volledig: het rapport vertoont leemten en ongelijkmatigheden. Dit was, aangezien zij het wettelijk enquêterecht miste, onvermijdelijk. Maar slechts sporadisch vinden wij vermeld, dat inlichtingen werden geweigerd. (De N.V. Kalkzandsteen behoorde tot degenen, die de betoende belangstelling blijkbaar overbodig oordeelden). Enkele onderdeelen — wij denken o.m. aan verf en ijzerwaren — zijn wel wat heel vluchtig behandeld. Geheel volledig is het rapport op geen enkel onderdeel; dit was trouwens niet mogelijk zonder accountantsonderzoek en dat is nauwelijks denkbaar zonder wettelijk enquêterecht. Maar im groszen Ganzen is het beeld, dat de Commissie ons geeft, voldoende duidelijk en voldoende gedocumenteerd.

Eigenlijk baart het verwondering, dat de Commissie alleen door speurzin en vriendelijke verzoeken het bijeengebrachte materiaal kon verzamelen. Mogelijk heeft daartoe medegewerkt de omstandigheid, dat de Voorzitter der Commissie in de bouwmaterialen-nijverheid zeer goed geïntroduceerd is. De op het eerste gezicht eenigszins zonderling aandoende samenloop van omstandigheden, dat deze tijdens het onderzoek het commissariaat aanvaardde van de N.V. „Waalsteen”, — waarschijnlijk thans het meest belangrijke kartel op het gebied der bouwmaterialen-productie — heeft dan ook vermoedelijk het onderzoek niet geschaad, integendeel.

De zeer heterogene branches van het onderzochte gebied vertoonen alle eenzelden ontwikkelingsgang: al is de phase dier ontwikkeling zeer verschillend, overall is de tendens aanwezig naar „kartelleering”, „aaneensluiting”, „combinatie”, „syndicaat-vorming” of hoe dit verschijnsel anders betiteld moge zijn. In den embryonalen vorm de ondernemers-vereëhiging, die prijzen of tarieven vaststelt als desiderata, zonder bindende kracht. In een volgende phase deze vereëhiging, meestal in den vorm eener N.V., de minimum-prijzen handhavend door middel van bindende besluiten, op welke overtreding hooge boete wordt gesteld, met een centraal orgaan, dat de naleving der overeenkomst controleert, de boeken der aangeslotenen door accountants doet nazien. Dan de vervolmaking van het kartel door zich de uitsluitende beschikking over de grondstoffen te verzekeren, door concurrentie van verwante materialen uit te sluiten, door afnemers te noodzaken uitsluitend van het kartel te betrekken, enz. En als ideaal in het verschiet de internationale organisatie over de geheele linie.

Het Cement-Syndicaat vóór den oorlog geeft het meest treffende voorbeeld te zien van volkomen organisatie: de producenten, elk in eigen land vrij volledig gekartelleerd, de outsiders aan de prijspolitiek van het syndicaat gebonden; die nationale groepen onderling aaneengesloten tot een verkoop-syndicaat; fabrieken in andere landen, die roet in het eten zouden kunnen gooien uitgekocht; de handel volledig georganiseerd en met handen en voeten gebonden, zich tegen hooge provisie verplichtend uitsluitend van het syndicaat te betrekken.

Als voorbeeld van zeer geslaagde nationale aaneensluiting kan de N.V. „Schelpekalk” gelden. Dit kartel, dat de productie practisch geheel beheerscht, de beschikking heeft over de grondstof, geen internationale concurrentie heeft te duchten en den handel de prijzen dicteert, is er zelfs in dezen tijd van malaise in geslaagd den prijs van het produkt te houden op een peil, dat met de produktiekosten slechts in een verwarder verband staat.

Ongetwijfeld heeft de eb-periode van de laatste 1/2

jaar de kartelvorming tot stilstand gebracht en heeft op menig gebied de vrije concurrentie tariefovereenkomsten krachteloos gemaakt. Een stroom van timmerwerk uit Duitsland, Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk en Hongarije tegen zeer lage prijzen heeft plotseling aan het monopolie der aaneengesloten timmerfabrieken een einde gemaakt. De ongekend groote invoer van Belgische steen en zelfs van Duitse steen heeft het peil der kalkzandsteenprijzen sterk doen dalen. Enzoovoorts. Maar dit zijn tijdelijke factoren, grootendeels het gevolg der tegenwoordige valutaverhoudingen, die de tendens tot aaneensluiting alerm minst wegnemen, slechts tijdelijk de uitwerking ervan krachteloos maken of temperen.

Trouwens, wie zou meenen dat zelfs voor het oogenblik het „vrije spel der maatschappelijke krachten” alles in het reine zou brengen, onderschat de vindingrijkheid der kartel-leiders. De N.V. „Waalsteen” heeft duidelijk doen zien, dat er voor een combinatie, die handig weet te manoeuvreren, ook thans nog wel zaken zijn te doen. Zij heeft den prijs van rood en boerengrauw — welke sorteeringen concurrentie ondervinden van Belgische steen en kalkzandsteen — plotseling teruggebracht van f 24.— à 26.— tot f 10.— à f 13.—, maar heeft de prijzen van hardgraauw en klinkers — welke niet aan concurrentie onderhevig zijn — gehandhaafd, ja zelfs verhoogd tot resp. f 28.— en f 30.— en . . . verplicht daarbij de koopers van de goedkope zachte steen ook de dure harde steen te koopen. Bepierking der productie zal vermoedelijk het overige moeten doen om de prijzen hoog te houden.

Terecht verklaart de Commissie zich tegen maatregelen, welke de kartelvorming zelve tegen gaan. Daargelaten of een wetgeving daartegen ooit effectief kan zijn en of niet elke poging in deze richting hoogstens tot resultaat heeft dat openlijke combinatie wordt vervangen, door even vruchtdragende geheime afspraken, zouden dergelijke maatregelen ongetwijfeld een bedenkelijke tendens hebben. In de eerste plaats kan onder bepaalde omstandigheden een innige samenwerking noodzakelijk zijn voor een bepaalden tak van industrie om een moeilijken tijd door te komen en zou het dus zoowel onbillijk als ongewenscht zijn een verbod te decreteren. Maar ten tweede kan een kartelvorming voor de technische ontwikkeling eener industrie gewenscht en zelfs onvermijdelijk zijn: sluiting van achterlijke bedrijven en invoering van verbeterde productiemethoden in de overige zal dikwijls alleen bij hechte aaneensluiting mogelijk zijn. Ook al is deze technische verbetering zelden of nooit het doel der aaneensluiting, zij kan daarom toch als middel worden gewaardeerd.

Maar daarom mag de overheid niet blind zijn voor het gevolg: de prijszetting die altijd het doel en meestal het gevolg is van de kartelleering. Zij mag dat zeker niet zijn, waar het hier geldt de bouwmaterialen, bij welke prijsniveau zij een zeer groot belang heeft. De mogelijkheid van een woningvoorziening zonder financiële gevolgen, die of voor de overheid of voor de huurders, of voor beiden ondraaglijk zijn, hangt in de eerste plaats daarvan af. Daarnaast echter is het belang van de overheid erbij betrokken door de zeer talrijke openbare werken die direct of indirect uit de overheidskassen worden bekostigd; men denke slechts aan spoorwegen, wegen, kanalen, scholen, enz.

De beide maatregelen door de commissie voorgesteld: vrije invoer en centrale inkoop zijn de eenig mogelijke, maar tevens zeer noodzakelijke, om de nadelige gevolgen der kartelvorming te knotten.

Twee maal heeft de Regeering gepoogd den vrijen invoer van bouwmaterialen te belemmeren. De eerste maal in 1916, toen het gebruik van Belgische steen werd verboden bij de uitvoering van bouwwerken, die geheel of gedeeltelijk uit de openbare kassen worden bekostigd. In 1918 werd deze maatregel ingetrokken, omdat de Regeering tot de verrassende ontdekking was gekomen, dat de inlandsche steenfabrikanten

daarvan misbruik maakten. Maar in 1921 werd voor woningen, die met Rijks steun gebouwd worden, het gebruik van inlandsche grès-buizen voorgeschreven. Onmiddellijk daarna hebben de steenbakkers, volkomen begrijpelijk, op dezelfde protectie aangedrongen. De Regeering is toen echter op dezen weg tot opdriving der bouwmaterialen-prijzen niet verder voortgeschreden.

Belangrijker is de tweede maatregel door de Commissie voorgesteld, de centrale inkoop, zoo noodig gepaard met eigen productie. Wanneer de voorziening in de zeer belangrijke behoeften der overheidsorganen in een hand wordt gelegd, kan het met dezen centralen inkoop belaste orgaan door de groote orders waarmede het in de markt komt, in zeer vele gevallen prijsconcessies bereiken.

Zoodanig inkoopkantoor bestaat sedert 1918 in de met medewerking van het Rijk opgerichte N.V. „Centrale Bouwmaterialen-Voorziening C.B.V.". Dit veelbestreden en veelbesproken orgaan is bij de oprichting zuiver als centraal inkoopkantoor bedoeld geweest. Het heeft als zoodanig nog slechts ten deele aan zijn doel kunnen beantwoorden, eensdeels omdat nog slechts een klein gedeelte van de overheidsorganen, die daarvoor in aanmerking komen, van zijne diensten gebruik maakt; anderdeels omdat niet alle betrokkenen het als coöperatieve inkoop-centrale hebben leeren gebruiken. Toch heeft de C.B.V. in hooge mate prijsregelend kunnen optreden, en belangrijke directe voordeelen bereikt. De felle strijd, die van de oprichting af door de belanghebbenden is gevoerd tegen de C.B.V. en door hen met veel succes is overgebracht op politiek terrein, was aanvankelijk gericht op haar verdwijnen. Later heeft men zich gericht tegen haar karakter als inkoop-centrale; de zich in hunne belangen geschaad achtende handelaren zagen zeer wel in, dat zij vanzelf zou verdwijnen, zoodra het hun gelukt zou zijn om haar terug te dringen in de positie van concurreerend — doch aan handen en voeten gebonden — handelaar. De dorre opsomming van de resultaten van haar onderzoek door de enquête-commissie is een welsprekend pleidooi voor het bestaansrecht der C.B.V. als coöperatieve inkoop-centrale der bouwende overheidsorganen.

De Minister van Arbeid is door twee lijvige rapporten ingelicht over de toestanden in het bouwbedrijf en hetgeen ter verbetering dient te geschieden.

Nagenoeg op hetzelfde oogenblik, dat het tweede deel verscheen, heeft de Raad van Commissarissen der C. B. V. zich verplicht gezien de liquidatie dier N.V. voor te stellen, hoofdzakelijk tengevolge van de weifelende en slappe houding der Ministers van Waterstaat en van Arbeid, die de kool en de geit willen sparen.

Terwijl de voornaamste conclusie der enquête-commissie is, dat er een inkoop-centrale zou moeten komen, wanneer er geen was, drukken de beide Ministers de met medewerking van het Rijk gestichte inkoop-centrale dood. Natuurlijk louter uit liefde en toegenegenheid.

Een enquête-commissie is een nuttige instelling.

Ir. P. BAKKER SCHUT.

DE NIEUWE KOERS DER ECONOMISCHE POLITIEK VAN SOWJET-RUSLAND.¹⁾

III.

Op het elfde congres van de communistische partij in Rusland verklaarde Lenin, dat de „vlucht voor het communisme" nu zou ophouden en dat geen verdere concessies aan het kapitalisme meer zouden worden gedaan. Deze uitingen van Lenin werden door de op het congres gevoerde besprekingen over de te volgen koers door het centraal-comité van de partij, nog onderstreept. Het is te verklaren, dat iets dergelijks alle betrokken kringen ten eerste zou kunnen

verontrusten, vooral ook hen, die reeds nauwere banden met Rusland hebben aangeknoopt, zooals pachters en concessionarissen, ware het niet, dat deze uitingen onmiddellijk voor de conferentie van Genua gedaan, zouden kunnen worden gekenmerkt als een poging om het geheele vraagstuk door de dubbelzinnige houding van de Sowjet-regeering ter discussieering en vereffening op de conferentie te brengen, bijv. zoo, dat Rusland zich met concessies der kapitalistische tegenstanders een „burgerlijke" houding op handelspolitiek gebied zou laten betalen. Het is twijfelachtig of deze uitleg van de woorden en de houding van Lenin de juiste is; misschien is hier ook slechts sprake van een buiging van den Sowjet-leider voor zijn partij. Verontrusting behoeft het dan ook onder de belanghebbenden niet te wekken. Overziet men kort, wat tot nu toe door de nieuwe Russische handelspolitiek is bereikt, dan moet men tot de slotsom komen, dat er inderdaad sprake is van een tamelijk regelmatige ontwikkeling naar burgerlijke bedrijfs- en levensvormen, natuurlijk met een sterkere inslag van staatsingrijpen en het verlenen van monopolies van staatswege, dan dit ergens anders het geval zou zijn geweest. Er is hier wel sprake van een terugtocht, maar van den terugtocht van een buitengewoon zelfbewusten tegenstander, welke dezen moeilijken weg gaat om trots alles de macht in handen te houden. Of dit het bolsjewisme nog langeren tijd mogelijk zal zijn, kan niemand zeggen.

Vraagt men zich af, wat tot nu toe bereikt is, dan geeft de volgende samenvatting hierover de noodige opheldering. Op economisch gebied valt het herstel van het marktverkeer en den particulieren handel te noemen, evenals het wederinvoeren van winkels en handwerk. Hierbij komt nog de verpachting van de bedrijven, die onder staatsbeheer niet rendabel bleken te zijn, en dat zijn bijna alle, zoo mogelijk aan de vroegere bezitters, directeuren of andere belanghebbenden. Huizen- en kapitaalbezit is toegestaan en wordt ook in het belang van het herstel der huizen bevorderd. Men heeft weer banken opgericht, welke nagenoeg alle voorkomende bankzaken mogen doen, terwijl de deposito's onaantastbaar zijn. Spaarbanken, wisselcredieten en het verzekeringswezen leven weer op. Op juridisch gebied is het tegengaan der revolutie- en volksrechtspraak vermeldenswaard. De nieuwe handelspolitieke richting heeft ook reeds een gedeeltelijke in eere herstelling van het civiel- en handelsrecht noodzakelijk gemaakt. Even zoo ingrijpende veranderingen zijn op het gebied der arbeids-, belasting- en staatspolitiek gevolgd, welke weder leidden tot het bepalen van het arbeidsloon naar den gepresteerden arbeid; een scherpe strafwetgeving en groote veranderingen in het staatsbeheer. Het kosteloze gebruik van staatsinrichtingen heeft moeten plaats maken voor het tegendeel, nl. zeer hoge tarieven en belastingen van den meest verschillende aard. Op financieel-politiek gebied heeft men sedert lang het nuttelooze experiment om door steeds hernieuwde emissies het doel van het geld te vernietigen, opgegeven. Het geld heeft zich machtiger getoond en de ontzaglijke verarming van het land en de staatskas, de onmogelijkheid om niettegenstaande grooter werkzaamheid op alle drukkerijen, voldoende geld voor de staatskas te drukken, hebben tot de meest energieke pogingen geleid een nieuwe geldeenheid in te voeren, een juiste verhouding te vinden met vredesprijsen, den wisselkoers te stabiliseeren en het crediet te verhoogen. Dit moet het uitgangspunt zijn voor de geheele tegenwoordige Russische economische politiek. Wanhopig zijn de pogingen om tot een verstandigen opzet van de staatshuishouding te geraken.

De poging, om den ouden Tsarenroebel als constanten waardemeter en munteenheid tot vaststelling van de begroting van den staat en het bepalen der marktprijzen te gebruiken, is dezer dagen na een experiment van drie maanden opgegeven, daar door de spe-

¹⁾ [Zie pag. 306, 360 en 408 van dezen jaargang. — Red.]

culatie, bij een officieelen koers van den ouden roebel gelijk aan 200.000 sowjetroebel, voor een ouden roebel reeds een miljoen sowjetroebel betaald werd. De goudroebel geldt volgens de laatste sowjetberichten alleen nog maar als maatstaf voor consulaire en douanerechten.

Het voortdurend veranderen van de financieel-politieke basis heeft natuurlijk in vele opzichten den vooruitgang vertraagd, en voor alles ook de Russische coöperaties na hun losmaking van den staat verhinderd zich in onvoorwaardelijk gunstige richting te ontwikkelen. In ieder geval is men echter vooruitgegaan. Men liet het vormen van naamlooze vennootschappen toe en trok zichzelf meer terug in de staatstrusts en terwijl nog voor een maand als regel gold, dat bij de vestiging van nieuwe maatschappijen, ook bij deelneming van buitenlandsch kapitaal, de Russische staat op een of andere wijs de meerderheid in het bestuur of in den raad van commissarissen moest hebben of wel het grootste deel van het kapitaal moest inbrengen, is men daar nu van teruggekomen. De jongste voorschriften van den „Raad van Arbeid en Verdediging” vorderen alleen, dat de Staat indien mogelijk, den grootsten invloed moet hebben, maar ook genoeg kan nemen met een deelneming van 50 pCt. of minder. Natuurlijk zal men er nog geruimen tijd rekening mee moeten houden, dat de Sowjet-regeering zal trachten den grootsten invloed voor zich op te eischen. Nieuwe ondernemingen op Russische bodem zullen in de naaste toekomst voornamelijk in den vorm van naamlooze vennootschappen met gemengd kapitaal worden opgericht, om een voorbeeld te noemen: de eerste „naamlooze vennootschap met gemengd kapitaal” was de N.V. voor Lederhandel en Lederexport”. Haar kapitaal bedroeg 15 miljoen goudroebel, hiervan nam de Sowjet-regeering 6 miljoen aandeelen, de Opperste Economische Raad en het Volkscommissariaat voor den handel met het buitenland 5 miljoen aandeelen, de rest werd door de beide ondernemers Steinberg en Tomin overgenomen, welke dus van 15.000 aandeelen, 4.000 behielden. Van de vijf bestuursleden vertegenwoordigen twee hun stem, terwijl zij één directeur benoemen en de tweede directeur een communist is. Evenals de Economische Raad en het Commissariaat voor den Handel met het Buitenland, zijn zij verplicht het kapitaal binnen zes maanden vol te storten. Voor de Sowjet-regeering echter gelden geen betalingsverplichtingen, daar zij door het voor haar gereserveerde aandeelkapitaal alleen haar recht op dividend wil te kennen geven. De eerste directie van de onderneming, welke het karakter heeft van een monopolie voor den gezamenlijken lederhandel en lederexport van Rusland, blijft voor drie jaar vast in handen van de particuliere ondernemers.

In hoeverre in andere branches evenzo zulke monopolies zullen worden opgericht, is niet vooruit te zeggen, evenmin of misschien naast deze groote ondernemingen, kleinere, van geen beteekenis, zullen worden toegelaten. Men is ook in dit opzicht niet meer zoo streng, zoo houdt men zich bijv. op ander gebied niet meer aan den absoluten voorrang van de commissariaten voor den handel met het buitenland, welke alleen voor den buitenlandschen handel in aanmerking kwamen en heeft men zoowel den coöperaties als den economischen raden meer bewegingsvrijheid gegeven. Dit geldt ook voor de betrekkingen van de concessionarissen met het buitenland, voorzoover zij voor den aanvoer hunner grondstoffen, daarop zijn aangewezen. Uit deze eerst dezer dagen aan het licht getreden symptomen is te verwachten, dat ook over het algemeen over den handel met het buitenland in de toekomst een mildere wind zal waaien. Ter karakteriseering van de werkzaamheid van de commissariaten voor den buitenlandschen handel tot op den huidigen dag, zij gewezen op ondernemingen als de „Duitsch-Russische Transportmaatschappij” te Hamburg, de „Duitsch-Russische Verkeersmaatschappij” te

Berlijn, voor de luchtvaart, en de „Duitsch-Russische Maatschappij voor de Metaalnijverheid” te Berlijn, welke alle geheel en al het karakter van monopolies dragen, hetgeen natuurlijk in de betrokken handelskringen geen bijzondere tevredenheid heeft gewekt. Deze bedrijven met monopolie benutten, zooals vanzelf spreekt, hun gunstige positie ten volle, maar de heeren in Moskou moeten klaarblijkelijk steeds eerst de moeilijke wegen probeeren, en men heeft met recht van deze gemengde naamlooze vennootschappen gezegd, dat zij op een haar op de bankroete Deutsche oorlogsmaatschappijen lijken. Het spreekt wel vanzelf, dat de bij deze monopolies geïnteresseerde firma's en ondernemers de Sowjetheeren in hun politiek stijven.

Dat niet slechts het Berlijnsche commissariaat voor den buitenlandschen handel de hierboven geschilderde richting volgt, bewijst de kortelings plaats gevonden hebbende oprichting van een Russisch-Engelsche houtexportmaatschappij te Londen, evenals de oprichting van dergelijke ondernemingen in de Baltische landen. Langzamerhand zullen de commissariaten voor den handel met het buitenland in betekenende afnemen. De oppositie tegen hen is zeer groot en reeds in een decreet van 13 Maart van den Al-Russischen Uitvoerenden Raad werden hun rechten ten gunste der naamlooze vennootschappen met gemengd kapitaal, zoodra hierbij buitenlanders geïnteresseerd zijn, besnoeid.

Het gebied van den buitenlandschen handel, dat hier, zoover de ruimte het toeliet, werd geteekend, bewijst, dat de ontwikkeling van Rusland sedert Mei van het vorig jaar dikwijls nog zeer langzaam en hertend plaats grijpt en tot op den huidigen dag hindernissen ontmoet, maar een vooruitgang is in ieder geval te constateeren. Wie had voor anderhalf jaar kunnen vermoeden, dat de Raad van Volkscommissariaten thans met de desbetreffende commissariaten zou werken aan een herstel van het bankwezen, het erfrecht, het civiel- en handelsrecht en belastingen zou innen, als ooit een bourgeoisstaat van het oude regime deed? Deze geheele, in de voorafgaande drie artikelen besproken ontwikkeling was het, welke Europa de uitnodiging van Rusland voor Genua vergeriakkelijke en Rusland de deelneming mogelijk maakte.

Een woord nog over het Duitsch-Russisch verdrag. De ijverzucht der groote mogendheden met betrekking tot het groote oostelijke arbeidsveld leidde tot de gedachte van een internationaal consortium voor Rusland. De vrees voor een te groot aandeel van Duitschland leidde in Genua tot onderhandelingen van de Entente met Rusland, waarvan Duitschland de voor hem zelf gevaarlijke punt afbrak, doordat het door het verdrag van Rapallo eventuele vorderingen van Rusland op grond van het verdrag van Versailles uitschakelde. Dit ontnam Frankrijk het voornaamste lokmiddel voor Rusland; vandaar de opwinding. Uit economisch en handelspolitiek oogpunt is het verdrag van Rapallo slechts het logisch gevolg van het Duitsch-Russische handelsverdrag van 6 Mei 1921.¹⁾ Het is hier niet de plaats eenige onduidelijke bepalingen te bespreken. Niemand behoeft er zich echter over te verontrusten. Op de basis van gemeenschappelijk interesse zijn oude oorlogstegenstanders nu samen gegaan. Het ware te hopen, dat de vreedzame ontwikkeling van handel en verkeer weldra talrijke navolgingen van dit voorbeeld zou brengen.

Dr. J. STRUNZ.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De nieuwe begroting; de moeilijkheden in den scheepsbouw en de machineindustrie; de ruimte op de geldmarkt; draadlooze telefonie.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 6 Mei 1922:

¹⁾ [Zie pag. 558 jaarg. 1921. — Red.]

The Budget Speech on Monday provided no surprises, for the great secret that the Income Tax was to be reduced was already known to the whole world. But the wisdom of the Government's policy in reducing the tax depends on the correctness of the Chancellor's forecasts, and on the desirability of cutting down taxation at the cost of leaving the net burden of debt unaltered.

Before dealing with the details of tax reduction, it will be as well to give in outline the current estimates of the national income and expenditure. On the last financial year there is available a net surplus for the reduction of indebtedness of £ 46.5 millions. The position in net terms is that if everything goes as well as the Chancellor anticipates, the income of the State would amount to £ 956.5 millions, assuming no change in taxes, whilst the expenditure will not be greater than £ 910 millions, so leaving available either for debt reduction, or for the reduction of tax, the sum of £ 46.5 millions. Now, it is important to realise how these figures are arrived at. I forebear going into the details as to the estimated changes in the different kinds of taxation. By the reductions of taxation which the Government proposes the final result is reached that there will be a small surplus of £ 700,000. How is this to be done?

It is to be done, firstly, by suspending the process of debt reduction. The statutory sinking funds date in part from before the war, and are in part the result of specific pledges to subscribers to certain of the war loans. As regards these latter promises, the letter of the law is to be carried out by the amounts of the sinking fund charges being re-borrowed. As the cost of re-borrowing at the moment is low, this is not quite the objectionable proposal that it appears at first sight. The pre-war sinking fund will simply be suspended, a course for which there are of course precedents.

Secondly, the Government has allowed the sum of £ 25 millions for emergency purposes. Last year Supplementary Estimates amounted to nearly four times this sum, but the Government is able to argue that the Coal Strike then upset all their plans. This year things will be much easier, for trade is reviving, and it is possible to look ahead with more certainty.

Thirdly, it is assumed that the taxes will keep to the Budget estimates. If all these three conditions are fulfilled the plan can be made to succeed for this year at least, for there is very great reason to suppose that in the financial year 1923—24, there will be a deficit, for then certain sources of revenue will have dried up, notably the receipts from the sale of surplus stores, whilst it will not have been possible to cut down expenditure to a similar extent owing to the large percentage which interest on debt now forms of the total expenditure. Nothing, it is to be noted, is included on account of possible receipts from the German indemnity payments: the Budget is made to balance without reckoning on these „wind-fall” receipts.

The National Balance Sheet then looks as follows:

Revenue.	
	(mill. £ stg.)
Customs and Excise	£ 273
Motor Vehicles	„ 10.6
Estate Duties	„ 48.0
Stamps	„ 18.3
Land Tax etc.	„ 3.0
Income Tax	„ 329.0
E. P. D. Tax	„ 27.8
Corporations Tax	„ 19.8
Total Inland Revenue	£ 445.8
Total from Taxation	£ 729.4
Post Office	„ 54.7
Non-Tax Revenue (incl. Postoffice)	„ 181.4
Total All Revenue	£ 910.8

Expenditure.

	(mill. £ stg.)
Consolidated Fund Services	£ 363.5
Supply Services	
Army	£ 62.3
Navy	„ 64.9
Air Force	„ 10.9
Civil Services	„ 317.5
Customs and Excise, etc.	„ 12.3
Post Office	„ 53.9
Supplementary Estimates	„ 25.0
Total Supply	£ 546.8
Total All Expenditure	£ 910.3

The surplus of £ 46.5 millions has gone and has been devoted to reductions in the Income Tax, in the tea duty, in the reduction of the postal charges, in certain alleviations of the position of the farming community and in certain concessions as regards the Excess Profits Duty.

Income Tax is to come down by one shilling, which for the great mass of taxpayers really means only a reduction of one half of that amount, the flat rate of tax in their case being now three shillings, so that the reduction will come to sixpence. The tea duty is reduced by fourpence per pound, but here again, since the greater part of the tea consumed in this country already enjoys a preferential tax, the tax paid will be, not eightpence, but six and two thirds pence, which the Chancellor anticipates will all be passed on to the consumer. Farmers in the future will be taxed on an assumed income, not of twice the annual value of the land occupied by them, but on an amount equal to the annual value of the land held by them. The change in the upward direction was introduced during the war, when it was notorious that farmers were making very heavy profits, which have now largely disappeared.

As far as the E.P.D. is concerned, there are very heavy arrears. It is now proposed that these arrears should be spread over a period of five years, interest at five per cent being charged, so that in effect there will be an additional income tax to be paid by those firms who are behindhand in their payments.

The postal reductions affect the rate for postcards and for letters, telephone charges, and at the same time certain facilities withdrawn last year will be reintroduced. The rate for printed papers is also to come down.

The Chancellor has also stated that certain revisions and changes in the law relating to the Income Tax are to be introduced. These in the main affect the practice of forming one-man companies for the purpose of escaping supertax, and the practice of certain trust funds which work in the same direction. Employees will in future be taxed in the actual earnings of the work, and not on the basis of a three years average.

Thus far the Chancellor. In the debate which has occupied the greater part of the week, no very great contribution to knowledge has been made. Mr. Asquith really did all that was humanly possible in attacking what is, taken all in all, a popular piece of work. The Ex-Premier's attack was based on the smallness of the sum reserved for supplementary estimates, and on the danger of overlooking the next Budget after this one. This is hardly likely to affect a Chancellor who expects that between the present Budget and the next there will be, if not a change of Government, at any rate, a General Election.

The business community is not too disposed to grumble, but it is disappointed at the Corporations Profits Tax being retained. Of course, it wanted more than it got, and the more serious minded are at any rate glad that the Chancellor did not fall a victim to the demand that the cost of pensions should no longer be met out of revenue, but should be borrowed. There was a hint in the speech that the Government

hoped before long to introduce a funding act, to which little attention has been paid.

The Budget has thrown every thing else, including the proceedings at Genoa, very much into the background. But it is satisfactory to be able to say that the trouble in the shipbuilding industry has at last come to an end. Not that the ending was a very creditable one to the unions concerned. A small majority was actually recorded against acceptance of the terms offered by the employers, but as this majority was not large enough to continue the conflict under the rules of the Union, the men are to go back to work. This result is another striking illustration of the lack of interest in these matters taken by the rank and file, for a very small proportion of the union concerned took the trouble to vote. In the engineering industry no progress has been made. The Industrial Court which held its first sittings this week was actually adjourned yesterday in order to allow the two sides to confer under the Presidency of the chairman of the court, but unfortunately nothing has come of the move. The employers representative practically refused to give the court any information, though he denied, in his opening remarks, that his organisation was actuated by any hostility to trade-unionism. The whole matter has become utterly wearisome to the ordinary citizen, who does not know what the trouble is all about.

The monetary ease shows no sign of coming to an end. The rate for Treasuries is again a record low one, and yet the money market has in the last few days seen vast sums transferred to permanent investment. Both the Brazilian and the Mexican Eagle offers were quickly taken up, and thus over £14 millions have been absorbed in two loans without any trouble at all.

The discussion of the Post Office estimates on Thursday gave the Post Master General the opportunity of stating the attitude of his department towards the transmission of news for the benefit of the possessors of wireless telephone instruments. The use of these on a large scale is to be facilitated by the fact that in future the purchase of a license at the post-office will suffice. The country is to be divided up into provinces, in each of which there is to be one transmission station, thus there will be avoided the chaos which he stated prevailed in the United States. The firms which are producing the wireless apparatus are to be invited to meet at the post-office in order to arrive at a co-ordinated policy. A great future is predicted for the broadcasting of news by the means of wireless telephony.

AANTEKENINGEN.

Suikerproductie der wereld. — Wij laten hieronder volgen de laatste taxatie van den Wereldsuikeroogst 1921/1922, gepubliceerd door Willet & Gray, te New York op 13 April. De opbrengstcijfers 1920/1921 resp. 1919/1920 zijn ter vergelijking bijgevoegd.

	Taxatie 1921/1922 tons	Opbrengst 1920/1921 tons	Opbrengst 1919/1920 tons
Bietsuiker.			
Duitschland	1.330.000	1.152.960	739.548
Tsjecho-Slowakye	650.000	705.919	493.781
Oostenrijk en Hongarije	68.000	47.977	12.151
Frankrijk	275.000	305.041	154.444
België	300.000	242.539	146.918
Rusland (Oekraïne en Polen)	325.000	278.905	218.013
Nederland	370.000	316.402	238.692
Zweden	227.000	164.194	145.072
Denemarken	145.000	134.835	152.352
Italië	200.000	135.484	182.843
Spanje	135.000	170.722	81.650
Zwitserland	5.500	3.710	8.550
	4.030.500	3.658.738	2.574.514

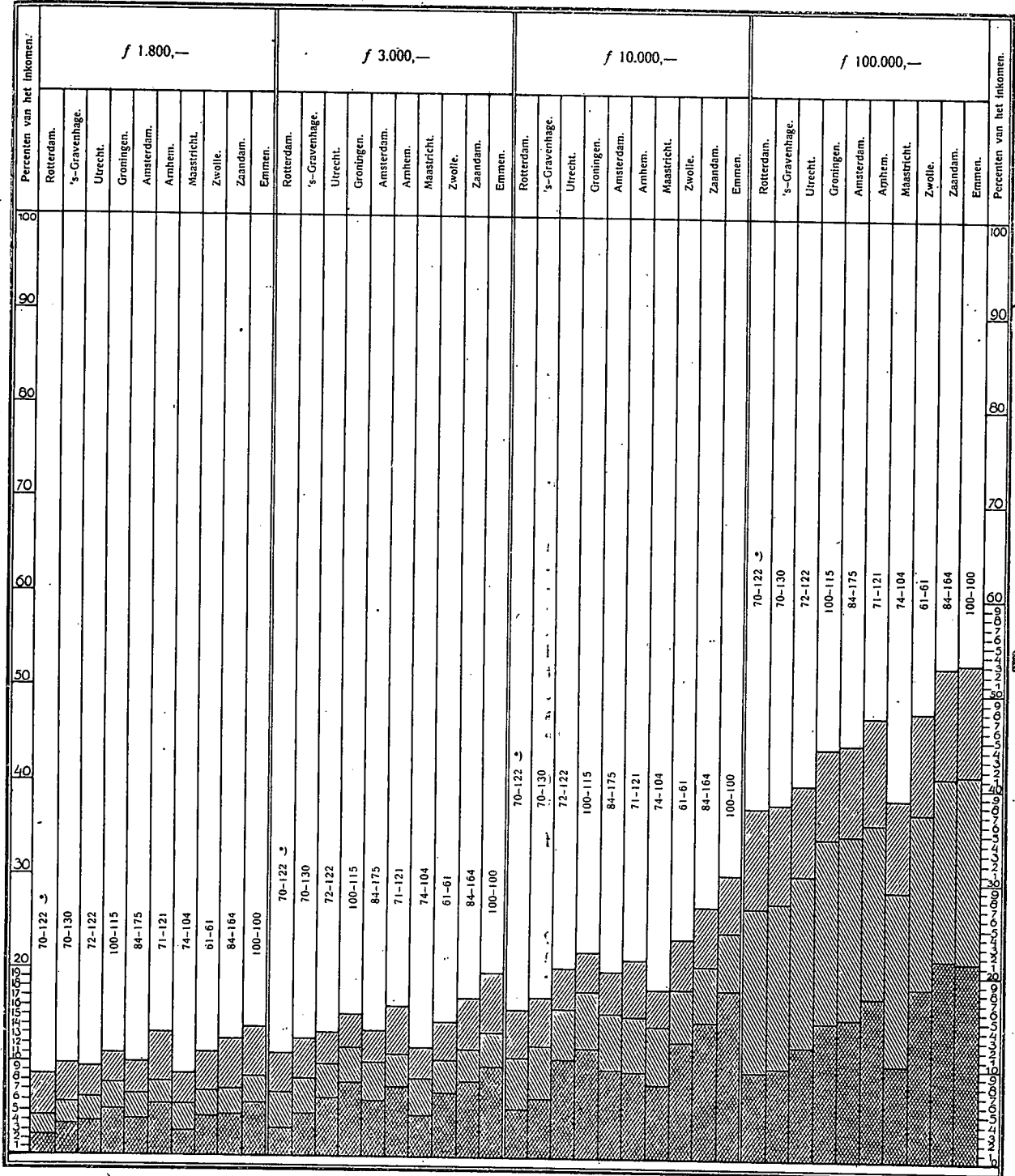
	4.030.500	3.658.738	2.574.514
Bulgarije	22.000	7.837	10.974
Roemenië	25.000	5.000	—
Europa totaal	4.077.500	3.671.575	2.585.488
Rietsuiker.			
<i>Noord-Amerika:</i>			
Louisiana	238.393	150.996	108.035
Puerto Rico	395.000	438.494	433.825
Texas	2.920	6.238	—
Sandwich-Eilanden	480.000	508.392	496.183
West-Indië: St.-Croix	5.000	4.500	12.400
Cuba	3.500.000	3.936.040	3.730.077
<i>Britsch-West-Indië:</i>			
Trinidad	52.000	54.933	58.416
Barbados	20.000	24.817	54.279
Antigua	10.500	11.320	15.540
Jamaica	35.000	40.000	46.875
St.-Kitts	8.000	8.063	10.036
Ander eilanden	10.000	3.603	5.651
<i>Fransch West-Indië:</i>			
Martinique	27.000	27.000	19.097
Guadeloupe	32.000	28.000	25.500
San Domingo	225.000	185.546	175.736
Haïti	10.000	5.625	4.125
Mexico	110.000	115.000	92.000
<i>Centraal-Amerika:</i>			
Guatemala	19.000	17.500	15.100
Overig Centr.-Amerika	18.000	20.000	20.000
<i>Zuid-Amerika:</i>			
Demerara	90.000	96.168	85.356
Suriname	10.000	12.000	7.169
Venezuela (uitvoer)	16.000	15.000	18.000
Ecuador	7.000	6.998	7.628
Peru	325.000	350.000	330.000
Argentinië	175.000	202.158	298.709
Brazilië	325.000	340.063	177.155
Amerika totaal	6.145.813	6.608.454	6.246.892
<i>Azië:</i>			
Britsch-Indië	2.200.000	2.349.000	3.049.157
Java	1.626.654	1.508.755	1.335.763
Formosa en Japan	425.000	342.176	283.482
Philippijnen	276.000	255.843	209.336
Azië totaal	4.527.654	4.455.774	4.877.738
<i>Australië</i>			
Fidji eilanden	295.000	182.401	162.298
Fidji eilanden	65.000	73.000	88.000
Australië totaal	360.000	255.401	250.298
<i>Afrika:</i>			
Egypte	100.000	79.706	86.712
Mauritius	200.000	259.872	235.490
Réunion	38.593	42.079	32.336
Natal	150.000	151.500	142.851
Mozambique	52.000	50.000	38.746
Afrika totaal	540.593	583.157	536.135
<i>Europa:</i>			
Spanje	5.000	6.886	6.048
Rietsuikeroogst totaal	11.579.060	11.909.672	11.917.111
<i>Bietsuikeroogst:</i>			
Europa	4.077.500	3.671.575	2.585.488
Noord-Amerika	900.000	969.419	652.957
Canada	23.000	34.600	16.500
Bietsuikeroogst totaal	5.000.500	4.675.594	3.254.945
Wereldsuikeroogst	16.579.560	16.585.266	15.172.056
Na' aftrek van den oogst van Britsch-Indië wordt het totaal der wereldproductie:			
Wereldproductie	14.379.560	14.236.266	12.122.899
Volgens deze raming zoude de nieuwe Wereldsuikeroogst totaal ongeveer evenveel opleveren als de vorige.			
<i>Belastingdruk in een zeven en twintigtal grootere gemeenten in Nederland.</i> ¹⁾ — Dezer dagen werden door B. en W. van Rotterdam aan den gemeenteraad ter kennisneming aangeboden eenige staten en grafieken, een overzicht gevende van den belastingdruk in een zeven en twintigtal grootere gemeenten van Nederland. ²⁾ Van deze zeer belangwekkende gegevens vinden hieronder een			
¹⁾ Zie ook Jaarg. 1920 pgn. 942, Jaarg. 1921 pgn. 175, 223, 540 en 887, jaarg. 1922 pgn. 190.			
²⁾ Verzameling 1922. Volgn. 121.			

grafische voorstelling en een staat een plaats. Gelijk men ziet slaat Rotterdam een zeer goed figuur, vooral ten aanzien der gemeentelijke inkomstenbelasting. Doch ook bij samentelling van Rijks- en Gemeentebelastingen blijft Rotterdam achter bij 's-Gravenhage,

Amsterdam, Utrecht en Groningen, hoewel het verschil met 's-Gravenhage maar gering is. Voor uitvoerige beschouwingen naar aanleiding der cijfers en grafieken zij verder verwezen naar de toelichting door B. en W. gegeven.

1921-1921/1922.

DE DRUK VAN ALLE BELASTINGEN, NAAR HET INKOMEN EN OP HET VERMOGEN, TE ZAMEN VOOR GEHUWDE ZONDER KINDEREN bij een inkomen van:

Waar ook de vermogensbelasting is aangegeven hebben deze belastingen betrekking op inkomen uitsluitend uit vermogen.

- Vermogensbelasting, 25 opercenten Leeningsfonds 1914, Provinciale opercenten, Gemeentelijke opercenten, Verdedigingsbelasting 1a en 1b (Inkomen 5 % van het Vermogen).
- Rijksinkomstenbelasting, 25 opercenten Leeningsfonds 1914, Provinciale opercenten en Verdedigingsbelasting II.
- Plaatselijke inkomstenbelasting en plaatselijke opercenten op de hoofdsom der Rijksinkomstenbelasting.

*) Minimum en maximum aantal opercenten op de hoofdsom der personeele belasting, bovendien nog gegeven door provincie en gemeenten te zamen.

DE BELASTINGEN

Verschuldigde Gemeentelijke Inkom

	Zuiver iukomen	Amster- dam	's-Gra- venhage	Utrecht	Gro- ningen	Apel- doorn	Arnhem	Breda	Delft	Dor- drecht	Eind- hoven	Emmen	E sch
	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden
Van de bedragen aan belasting zijn de centen tot en met 50 weg- gelaten. Boven f 0,50 is afgerond tot f 1,— naar boven.	1.000	5 ¹⁾	12	15	12	12	24	9	23	24	15	15	24 ²⁾
	1.100	12	17	21	19	18	33	13	30	31	20	20	24
	1.200	19	23	27	27	25	41	18	39	39	25	25	34
	1.300	27	29	34	36	31	51	24	47	46	31	31	44
	1.500	45	41	47	57	45	70	35	68	60	41	41	67
	1.800	72	61	69	90	67	98	56	99	85	58	58	106
	2.000	90	73	86	113	82	117	71	120	102	69	69	134
	3.000	180	138	189	230	162	217	145	238	189	128	128	289
	4.000	275	206	315	353	249	317	223	376	283	193	193	481
	5.000	375	277	441	481	344	422	305	527	379	264	264	702
	6.000	483	350	567	614	446	527	392	681	493	340	340	924
	7.000	597	424	693	751	556	632	485	835	584	422	422	1.147
	8.001	715	500	819	894	669	742	584	989	676	509	509	1.369
	9.000	841	577	945	1.040	781	852	690	1.143	786	602	602	1.592
	10.000	977	656	1.071	1.190	894	962	804	1.297	870	701	701	1.815
	12.000	1.276	819	1.323	1.493	1.119	1.192	1.052	1.605	1.100	913	913	2.260
	14.000	1.600	990	1.575	1.797	1.344	1.422	1.326	1.913	1.318	1.136	1.136	2.705
	16.000	1.924	1.170	1.827	2.101	1.569	1.662	1.606	2.221	1.541	1.370	1.370	3.150
	18.000	2.248	1.357	2.079	2.405	1.794	1.912	1.886	2.529	1.767	1.611	1.611	3.595
	20.000	2.572	1.552	2.331	2.709	2.019	2.162	2.166	2.837	1.998	1.857	1.857	4.040
	25.000	3.382	2.085	2.961	3.469	2.581	2.837	2.866	3.607	2.591	2.491	2.491	5.153
	30.000	4.192	2.630	3.591	4.229	3.144	3.562	3.566	4.377	3.191	3.138	3.138	6.266
	40.000	5.812	3.720	4.851	5.749	4.269	5.162	4.966	5.917	4.391	4.431	4.431	8.492
	50.000	7.432	4.810	6.112	7.269	5.394	6.962	6.366	7.457	5.591	5.725	5.725	10.718
	75.000	11.482	7.535	9.261	11.069	8.206	12.037	9.866	11.307	8.591	8.959	8.959	16.282
	100.000	15.532	10.260	12.411	14.869	11.019	17.412	13.366	15.157	11.591	12.194	12.194	21.847
Gemeente	Aantal opcenten op de:												
	Vermogens-belasting ..	Geen	50	Geen	Geen	50	100	100	Geen	100	50	100	G
	Personeele- ..	50-141	50-110	50-100	50-65	50-110	50-100	50-100	50-140	50-135	50	50	G
	Grondbel. { Geb. Eigend...	80	80	80	40	80	80	80	80	80	80	80	G
	{ Ongeb. Eigend...	20	20	20	10	20	20	20	20	20	20	20	G
	Div. en Tant.-belasting....	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	G
Provincie	Rijksinkomsten-belasting ..	17	2	9	20	9	9	11	2	2	11	20	G
	Vermogens- ..	17	2	9	20	9	9	11	2	2	11	20	G
	Personeele- ..	34	20	22	50	21	21	33	20	20	33	50	G
	Grondbelasting (Geb. en Ongeb. Eigend)	34-34	23-23	22-22	50-50	21-21	21-21	33-33	23-23	23-23	33-33	50-50	29
	Zakelijke belasting op het be- drijf (bedr. p. arbeider in guld.)	12	12	12	Geen	12	12	Geen	Geen	12	Geen	Geen	G
	Wegenbelasting, art. 242c (z.g. Straatbelasting) (S.) ..	S.	S.	S.	Geen	S.	S.	Geen	S.	S.	Geen	Geen	G
	Bouwgrondbelasting, art. 242b.	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	G
	Betterment-Tax, art. 242d (B.T.)	Geen	Geen	B.T. ⁸⁾	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	B
	Hondenbelasting (H.)	H.	H.	H.	H.	H.	H.	H.	—	H.	H.	Geen	B
	Belasting op tooneelvertoonin- gen, enz. (T.)	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	—	T.	T.	Geen	B

¹⁾ Wegens gebouwde eigendommen. ²⁾ Herleid tot 12 maanden. ³⁾ Art. 240 j, (oud). ⁴⁾ Rioolbelasting. ⁵⁾ + 15 opcenten Bemal
⁶⁾ Tarief voor de bewoners van het stad-geedeelte van Amsterdam; voor het platteland, behoorende tot de gemeente Amster

INGEZONDEN STUKKEN.

BEPERKTE OF ONBEPERKTE RUBBER-
PRODUCTIE.

Mijnheer de Hoofdredacteur,

In uw nummer van 26 April 1922 geeft de heer M. Sanders een overzicht van het pro en contra eener gefoncerde productiebeperking van rubber. De heer Sanders schaaft zich aan de zijde van de voorstanders der beperking en gaat, naar mijn meening, van eene verkeerde praemisse uit bij de bestrijding der argumenten van de tegenstanders van inkrimping. ZEd. is nl. van meening, dat binnen eenige jaren het wereldverbruik van rubber dermate zal zijn toegenomen, dat de wereldproductie geheel door de consumptie regelmatig zal worden opgenomen.

Wanneer dit het geval zou zijn, dan behoefde men zich niet erg ongerust te maken over de positie van het artikel, m.i. is het juist de weinige uitkomst, die het verschieft biedt, welke geleid heeft tot het aandringen op productiebeperking. Wie garandeert overigens, dat over eenige jaren de toename van verbruik gelijken tred zal houden met de steeds toenemende productie? Het is m.i. volstrekt niet zeker, ja zelfs hoogst onwaarschijnlijk, dat dit het geval zal zijn.

De hoofdoorzaak van de tegenwoordige malaise ligt m.i. in het feit, dat in de jaren 1908 tot en met 1912 te veel rubber werd geplant, d.w.z. dat het met rubber beplante areaal te groot is voor de jaarlijksche consumptie. In genoemde jaren werden toch groote complexen woeste gronden op Java en Sumatra tegen hooge prijzen en met doorgaans mooie verdiensten

1921 OF 1921—1922.

belasting door gebuwden zonder kinderen.

Gouda	Rotterdam	Haarlem	Heerlen	Helder	's-Hertogenbosch	Hilversum	Leeuwarden	Leiden	Maas-tricht	Nijmegen	Schiedam	Tilburg	-Zaandam	Zwolle	Zuiver inkomen
Gulden	Gld.	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden	Gulden
23	6	18	6	10	17	11	21	24	11	14	14	14	13	18	1.000
32	9	26	9	18	23	17	28	32	16	21	21	16	20	25	1.100
41	13	35	12	26	30	23	36	40	21	27	28	21	28	32	1.200
51	17	44	15	34	37	30	43	48	27	34	35	26	36	39	1.300
70	25	63	21	50	50	46	59	64	39	49	50	37	55	55	1.500
101	38	92	36	91	74	69	82	89	55	72	73	53	85	81	1.800
123	47	111	44	121	89	84	99	106	68	87	88	64	106	100	2.000
233	94	211	99	271	166	162	187	195	133	167	172	125	232	201	3.000
357	143	311	166	421	247	241	287	289	210	247	261	193	387	318	4.000
489	197	416	236	571	334	321	399	390	302	332	357	267	556	447	5.000
638	255	521	311	721	425	404	521	496	406	417	459	343	731	588	6.000
776	317	626	388	871	522	488	654	609	511	502	568	423	913	741	7.000
950	385	736	467	1.021	624	574	798	727	616	592	683	505	1.100	907	8.000
1.130	459	846	554	1.171	732	661	944	852	721	682	797	595	1.293	1.086	9.000
1.321	541	956	712	1.321	844	750	1.089	982	826	772	912	685	1.492	1.275	10.000
1.708	736	1.186	888	1.621	1.077	932	1.381	1.261	1.036	962	1.140	877	1.909	1.660	12.000
2.095	938	1.416	1.064	1.921	1.323	1.119	1.672	1.564	1.246	1.152	1.369	1.077	2.339	2.045	14.000
2.482	1.141	1.656	1.240	2.221	1.573	1.309	1.963	1.891	1.456	1.352	1.598	1.277	2.788	2.430	16.000
2.869	1.343	1.906	1.416	2.521	1.823	1.499	2.254	2.239	1.666	1.562	1.827	1.477	3.244	2.815	18.000
3.256	1.546	2.156	1.592	2.821	2.073	1.689	2.545	2.589	1.876	1.772	2.056	1.677	3.700	3.199	20.000
4.224	2.052	2.831	2.032	3.571	2.698	2.173	3.273	3.465	2.401	2.347	2.628	2.177	4.840	4.161	25.000
5.191	2.558	3.556	2.472	4.321	3.323	2.658	4.001	4.341	2.926	2.972	3.200	2.677	5.980	5.123	30.000
7.126	3.571	5.156	3.352	5.821	4.573	3.627	5.457	6.093	3.976	4.372	4.344	3.677	8.260	7.047	40.000
9.061	4.583	6.956	4.232	7.321	5.823	4.596	6.913	7.845	5.026	5.972	5.488	4.677	10.540	8.971	50.000
13.899	7.114	12.031	6.432	11.071	8.948	7.018	10.553	12.225	7.651	10.547	8.348	7.177	16.240	13.781	75.000
18.736	9.646	17.406	8.632	14.821	12.073	9.441	14.193	16.605	10.276	15.422	11.208	9.354	21.940	18.591	100.000
Geen	50	100	100	Geen	50	Geen	Geen	15	Geen	100	100	Geen	100	50	50
50	50-102	50-140	40	50-125	50-100	50-120	50-75	50-100	50-80	50	50-110	50	50-130	40	40
40	80	80	80	80	80	80	80	80	40	40	80	40	80	80	80
10	20	20	20	20	20	20	20	20	10	10	20	10	20	20	20
48	48	48	48	30	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
2	2	17	12	17	11	17	15	2	12	9	2	11	17	9	9
2	2	17	12	17	11	17	15	2	12	9	2	11	17	9	9
20	20	34	24	34	33	34	30	20	24	21	20	33	34	21	21
23-23	23-23	34-34	28-35	34-34	33-33	34-34	38-50 ^{b)}	23-23	28-35	21-21	23-23	33-33	34-34	29-32	
Geen	12	12	12	Geen	Geen	12	Geen	12	Geen	12	Geen	Geen	12	6-12	
Geen	S.	S.	S.	Geen	Geen	Geen ^{d)}	Geen	Geen	S.	Geen	S. ¹⁾	S. ⁴⁾	Geen ⁷⁾	Geen	
Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	
Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	
—	H.	H.	H.	H.	H.	H.	—	H.	H.	H.	H.	H.	H.	H.	
T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	T.	

belasting. geldt een lager tarief. ⁷⁾ Tonnenbelasting. ⁸⁾ Voor 1922.

voor de inbrengers in nieuw opgerichte maatschappijen ingebracht en met rubber beplant. Om den inbrengprijs bekommerde men zich toen niet, als het terrein maar naar ligging, bodemgesteldheid en klimaat geschikt was voor het beplanten met rubber, was er geld mee te verdienen. Dat daardoor verschillende maatschappijen te hoogen prijs betaalden voor den inbreng en nooit een behoorlijk rendement zullen kunnen afwerpen, spreekt vanzelf.

Nu al die terreinen in productie komen blijkt het, dat er een teveel aan rubber is. Wil men dus de productie in overeenstemming brengen met het verbruik, dan moet men dit niet trachten te vinden door het inkrimpen van de productie door alle planters, doch door het verkleinen van de met rubber beplante oppervlakte. Zoolang dit niet is geschied, zal er moeilijk

verbetering in den toestand komen, daar de aanplantingen, die om der wille van productiebeperking niet worden getapt, elk oogenblik in tap genomen kunnen worden, zoodra de prijs maar eenigszins verbetert. Deze aanplantingen zullen dus steeds op eventuele prijsverbetering remmend werken.

Een duurzame verbetering der prijzen zal eerst verkregen worden, wanneer die aanplantingen als producenten definitief zijn uitgeschakeld. Die uitschakeling zal na een tijdperk van zeer lage prijzen automatisch plaats hebben, wanneer de ondernemingen niet meer over bedrijfskapitaal beschikken en zij dit ook niet meer bij het publiek kunnen vinden.

Een geforceerde productiebeperking zal misschien in den beginne enig resultaat hebben voor zoover den loop van den prijs betreft, betwijfeld moet worden

of de maatschappijen per saldo beter af zullen zijn. Nemen wij als voorbeeld een schrijver bekende onderneming, welke over het afgelopen jaar circa 500.000 halve KG. rubber produceerde tegen een kostprijs van 48½ cent per half KG. (alles inbegrepen). Indien die onderneming een productiebeperking van 50 pCt. had toegepast dan was haar het halve KG. rubber te staan gekomen op 69 cents. Indien men dus, voor wat betreft de aangehaalde onderneming, tot eenzelfde eindresultaat wil komen over 1921, dan zou, als gevolg van beperking met 50 pCt. de prijs voor rubber in een korte spanne tijds met ruim 20 cents per half KG. moeten oploopen. Nog eens, wie garandeert dat? Is het remedie dan niet erger dan de kwaal?

Bezien wij het vraagstuk van koloniaal standpunt, dan blijkt dat men de twee Nederlandsch-Indische rubbercentra: Java en Sumatra niet over één kam kan scheren. Eene inkrimping der productie moge op Sumatra vrij gemakkelijk zijn door te voeren, op Java zal dit niet altijd het geval zijn. Java werkt op geheel andere wijze dan Sumatra, de Javaplantier neemt in het sociaal-economisch leven een geheel andere plaats in dan de Sumatraplantier, over het algemeen zal Java goedkoper rubber produceeren dan Sumatra.

Dit voordeel nu zouden Javaplanters moeten prijs geven bij productiebeperking ten bate van hunne Sumatraansche collega's? Daarmede zou de Indische regeering haar eigen ruiten ingooien vooral met het oog op de Inlandsche bevolking.

Ligt het bovendien op den weg der Indische regeering de belangen van de Javaplanters te schaden ten behoeve van planters in Malakka en Ceylon?

De gevolgen van eene productiebeperking zijn niet in vollen omvang te overzien, of de prijzen duurzaam hooger zullen blijven dan thans is niet met zekerheid te zeggen, vele nadeelen zijn aan het systeem verbonden waarvan men de draagkracht niet kan meten en ondergeteekende zou vooralsnog geneigd zijn met het Fransche spreekwoord te zeggen: „Dans le doute, abstiens-toi!”

Wanneer werkelijk, zoals de heer Sanders schrijft, de Ned.-Indische Regeering aan de Internationale Vereniging voor de Rubbercultuur in Ned.-Indië haar advies zal vragen in zake het rubbervraagstuk, dan vertrouwt ondergeteekende, dat degenen die geroepen zullen zijn dat advies uit te brengen, dit zullen doen op onpartijdige, boven verdenking verhevene wijze.

M. J. Koch.

Rotterdam, 2 Mei 1922.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. 1)

(In tonnen van 1000 K.G.)

(Gegevens verstrekt door het „Centr. Bur. voor de Statistiek”).

Naam van de Mijn	Februari		Maart	
	1922	1921	1922	1921
Staatmijnen.				
Wilhelmina.....	44.894	39.847	50.775	40.082
Emma.....	67.517	60.839	80.831	68.043
Hendrik.....	38.105	34.344	44.798	32.370
Totaal....	150.516	135.030	176.404	140.495
Particul. mijnen.				
Domaniale mijn..	38.470	40.378	46.150	36.053
Mijn Laura en Vereniging.....	37.287	34.098	42.359	38.560
Oranje-Nassau mijnen.....	80.065	52.036	94.573	57.761
Mijn Willem Sophie.....	23.720	17.890	26.615	19.870
Totaal....	179.542	144.402	209.697	152.244
Totaal generaal	330.058	279.432	386.101	292.739

1) Kolenslik niet inbegrepen (in 1921 voor alle mijnen te zamen 240.960 ton en in de maanden Januari tot en met Maart 1922: 62.274 ton.)

EMISSIES IN APRIL 1922.

Staatsleeningen.....	f 16.000.320,—
zijnde:	
China f 16.667.000,— 8 % Schatkistbiljetten a 96 %.	
Provinc. en Gemeentelijke leeningen „	753.750,—
zijnde:	
Gemeente Meester Cornelis f 750.000,— 7 % obl. a 100 1/2 %.	
Industriele Ondernemingen.....	1.862.500,—
zijnde:	
Algemeen Ned. Ind. Electriciteit Mij. f 1.500.000,— aand. a 105 %.	
N. V. Carton- en Papierfabriek v/h. W. A. Scholten f 250.000,— aand. a 115 %.	
Scheepvaart-Maatschappijen.....	9.600.000,—
zijnde:	
Ned. Amerik. Stoomvaart Mij., Holland-Amerika Lijn f 10.000.000,— 6 % obl. a 96 %.	
Tramweg-Maatschappijen.....	2.020.000,—
zijnde:	
Semarang-Cheribon Stoomtram-Mij. f 2.000.000,— 7 % obl. a 101 %.	
Diversen.....	394.000,—
zijnde:	
Sint Augustinusstichting f 400.000,— 6 % obl. a 98 1/2 %.	
Totaal....	f 30.630.570,—
Totaal der emissies in Januari..	f 35.581.700,—
Februari „	12.702.500,—
Maart.... „	89.233.000,—
April.... „	30.630.570,—
Algemeen Totaal..	f 168.147.770,—

Bovendien:

f 67.060.000,— 3/m. Schatkistpromessen a	f 988,37 1/2.
„ 32.340.000,— 6/m. „	„ „ 976,26
„ 33.656.000,— 5 % biljetten „	„ „ 1000,—

terwijl voorts ook hier te lande gelegenheid bestond tot inschrijving op de uitgiften van Staat Tsjecho-Slowakije £ 500.000,— obl. a 93 1/4 %; „Marzillger” Fischindustrie A.G. Mrk. 15.000.000,— aand. a 120 %; S. A. Comptoir Charbonnier Maritime frs. 5.000.000,— aand. a 125 %; S. A. John Cockerill frs. 25.000.000,— aand. a 90 %.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15 Zweeds. R.ksbk 5 10 Mrt. '22	
Bk. (Bel. Binn. Eff. 5 1/2 19 Oct. '20 Bk. v. Noorw. 6 25 Jan. '22	
(Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20 Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 2 Mrt. '22	
Bk. van Engeland 4 13 Apr. '22 Belg. Nat. Bk. 5-5 1/2 19 Mei '21	
Duitsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14 Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20	
Bk. van Frankrijk 5 11 Mrt. '22 Bank v. Italië 6 20 Mei '20	
Oostenr. Hong. Bk. 7 30 Nov. '21 F. Res. Bk. N.Y. 4 1/2 2 Nov. '21	
Nat. Bk. v. Denem. 5 25 Apr. '21 Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09	

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
6 Mei '22	4 3/8	4 1/4	2 1/4	4-5 1/8	—	3-3 1/2 1)
1-6 „	22 4 3/8-1 1/2	4-5	2 1/4-3 1/8	4-5 1/8	—	3-5
24-29 A. '22	4 1/4-3 1/8	4 1/2-5	2 1/2	4-5 1/8	—	3-5
18-22 „	22 4 1/4-3 1/8	4-3 1/4	2 5/8	4-5 1/8	—	3-3 1/2
2-7 M. '21	4 1/4-1 1/2	4-4 1/2	5 3/8	4-5 1/8	—	6-7
3-8 M. '20	3 5/8-3 1/4	5-6	6 5/8-3 1/4	4-5 1/8	—	6-7
20-24 Juli '14	3 1/2-3 1/8	2 1/4-3 1/4	2 1/4-3 1/4	2 1/2-1 1/2	2 3/4	5 1/2-7 1/2

1) Notering van 28 April.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Bijna alle wissels waren deze week meer of minder sterk aangeboden. De doorgaande plaatsing van leeningen in

Amerika en nu ook in Engeland drukken sterk op de wis- selkoersen. Vooral ponden en dollars worden daardoor be- invloed, maar ook Zwitserland en ook zelfs Parijs en Bel- gië kunnen zich aan dezen druk niet onttrekken. De af- geloopen week was dit ook weder duidelijk merkbaar. Dol- lars daalden van 2,62½ op ca. 2,60 en bleven zoo aangebo- den. Ponden liepen terug van 11,60½ tot 11,55 en konden zich daarna iets herstellen op vraag uit Amerika. Parijs daalde van 24,10 tot 23,77½, daarna 23,92½; België 22,12½ —21,77½. Marken waren weder zeer onzeker; laagste koers ca. 0,84, hoogste ca. 0,99 met tallooze schommelingen. Ook Skandinavie was veel lager. Vooral Stockholm en Chris- tiania zeer flauw. Zwitserland 51,05—50,25, Spanje 40,80—40,45. Indië onveranderd. Buenos Aires iets flauwer.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York**))
1 Mei 1922	11.59	24.07½	0.92½	0.03½	22.10	2.61½/2
2 " 1922	11.55½	24.—	0.89½	0.03½	22.02	2.61
3 " 1922	11.56½	23.77½	0.86	0.03½	21.72½	2.60¼/4
4 " 1922	11.57½	23.82½	0.89½	0.03½	21.77½	2.60¼/8
5 " 1922	11.57½	23.87½	0.91½	0.03½	21.84	2.60¼/2
6 " 1922	11.58½	23.92½	0.90½	0.03½	—	—
Laagsted. w. 1)	11.55	23.70	0.87	0.03	21.70	2.59¼/4
Hoogste " " 1)	11.60	24.15	0.94	0.03½	22.15	2.62¼/4
29 Apr. 1922	11.60	24.—	0.92	0.03½	22.08	2.62½/2
22 " 1922	11.64½	24.55	0.98½	0.03½	22.56½	2.63½/2
Muntpariteit..	12.10	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¼/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 28 April 1922.
3) Idem van 21 April 1922.

Data	Stock- holm *)	Kopen- hagen *)	Chris- tiania *)	Zwitser- land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
1 Mei 1922	67.90	55.55	49.50	50.70	40.65	99-99½/2
2 " 1922	67.50	55.50	48.62½	50.60	40.45	99-99½/2
3 " 1922	67.80	55.35	48.10	50.45	40.40	99-99½/2
4 " 1922	67.75	55.45	48.50	50.42½	40.40	99-99½/2
5 " 1922	67.50	55.30	48.50	50.40	40.45	99-99½/2
6 " 1922	67.50	55.40	48.50	50.40	40.45	98½/2-99
L'ste d. w. 1)	67.25	55.15	48.—	50.20	40.40	99
H'ste " " 1)	68.20	55.75	49.20	51.05	40.80	99½/2
29 Apr. 1922	68.10	55.75	49.20	49.20	40.65	98
22 " 1922	68.50	56.20	50.10	50.10	40.90	99-99½/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Termijnnoteringen der Valuta-Kas.

Ecartis tusschen termijnnotering en contanten koers (week van 1—5 Mei 1922).

Londen.	Med. Mei	Med. Juni	Med. Juli
Hoogste B Koers	agio 1 ct.	agio 2¾ ct.	agio 4¾ ct.
Laagste B " "	" 1/2 "	" 2¼ "	" 4 "
Hoogste L " "	" 1¾ "	" 3½ "	" 5½ "
Laagste L " "	" 1 "	" 2¾ "	" 4½ "

New-York.	Med. Mei	Med. Juni	Med. Juli
Hoogste B Koers	agio ¼ ct.	agio ½ ct.	agio ¾ ct.
Laagste B " "	" Pari "	" ¼ "	" ½ "
Hoogste L " "	agio 1/2 "	" ¾ "	" 1 "
Laagste L " "	" Pari "	" ¼ "	" ½ "

Parijs.	Med. Mei	Med. Juni	Med. Juli
Hoogste B Koers	agio 2½ ct.	agio 5 ct.	agio 7½ ct.
Laagste B " "	" Pari "	" 2½ "	" 5 "
Hoogste L " "	agio 4½ "	" 7 "	" 9½ "
Laagste L " "	" Pari "	" 2½ "	" 5 "

Brussel	Med. Mei	Med. Juni	Med. Juli
Hoogste B Koers	agio 2½ ct.	agio 7½ ct.	agio 15 ct.
Laagste B " "	" 2 "	" 7 "	" 12 "
Hoogste L " "	" 5 "	" 10 "	" 15 "
Laagste L " "	" 2½ "	" 7½ "	" 12½ "

Berlijn.	Med. Mei	Med. Juni	Med. Juli
Hoogste B Koers	Pari	Pari	Pari
Laagste B " "	" Pari	" Pari	" Pari
Hoogste L " "	" Pari	" Pari	" Pari
Laagste L " "	" Pari	" Pari	" Pari

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mrk.)	Zicht Amsterdam (in cts. p. gld.)
6 Mei 1922	4.44.50	9.16	0.34	38.36
Laagste d. week	4.43.37	9.07	0.33	38.19
Hoogste " "	4.44.87	9.17	0.35	38.36
29 April 1922	4.42.62	9.18	0.35	38.14
22 " 1922	4.42.62	9.33	0.39	37.95
Muntpariteit .	4.86.67	5.18¼	95¼	40¾/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	22 April 1922	29 April 1922	1-6 Mei '22 Laagste	6 Mei '22 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97½/32	97½/32	97½/32	97½/32
*B. Aires 1)..	d. p. \$	44	44½/32	44	44¼
Calcutta	Sh. p. rup.	1/3½/32	1/3½/32	1/3½/32	1/3½/32
Hongkong ..	id. p. \$	2/6½/8	2/6½/8	2/7¼/8	2/6½/16
Lissabon	d. per Mil.	4½/16	4¼	4	4½/16
Madrid	Peset. p. £	28.50	28.53	28.48	28.67
*Montevideo 1	d. per \$	42¾/4	43¼/4	43	43¼/4
Montreal....	\$ per £	40.50½	4.50	4.48½/2	4.52½/2
*R.d.Janeiro. d. per Mil.		7½/32	7½/16	7½/32	7½/16
Rome	Lires p. £	81½/2	83½/16	82½/8	84
Shanghai....	Sh. p. tael	3/5½/8	3/5½/8	3/4½/2	3/6½/2
Singapore ..	id. p. \$.	2/3¾/32	2/3¾/32	2/3¾/32	2/3¾/32
*Valparaiso..	peso p. £	39.60	39.60	39.30	39.50
Yokohama ..	Sh. p. yen	2/1¾/4	2/1¾/4	2/1¾/4	2/1¾/4

*Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 21 April.

NOTEERING VAN ZILVER

	Noteering te Londen	te New York
6 Mei 1922	35	69
29 April 1922	34¾/8	67¼/2
22 " 1922	34¾/8	67¾/8
13 " 1922	33¾/8	65½/2
7 Mei 1921	35½/2	62½/2
8 " 1920	61¾/8	104¼/4
20 Juli 1914	24½/16	54¼/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 8 Mei 1922.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 121.403.241,78½/2 B.-bk. " 45.082.423,76 Ag.sch. " 73.465.850,93½/2	f 239.951.516,48
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. .	f 92.950.855,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	92.950.855,—
Beleeningen	H.-bk. f 59.003.808,39 incl. vrsch. B.-bk. " 11.191.228,30½/2 in rek.-crt. Ag.sch. " 61.877.633,69½/2 op onderp. f 132.072.670,39	
Op Effecten	f 113.477.002,87½/2	
Op Goederen en Spec.	f 18.595.667,51½/2	132.072.670,39
Voorschotten a. h. Rijk	13.716.195,66½/2
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 56.238.205,—	
Muntmat., Goud	f 549.650.860,97	
	f 605.889.065,97	
Munt, Zilver, enz.	f 5.521.110,34½/2	
Muntmat., Zilver	611.410.176,31½/2
Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds.	f 5.317.447,—	
id. van ¼ v. h. kapit.	f 3.937.602,62½/2	9.255.049,62½/2
Geb. en Meub. der Bank	3.747.500,—
Diverse rekeningen	25.396.639,25½/2
		f 1.128.500.603,00
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	f 5.386.728,62½/2	
Bankbiljetten in omloop	f 1.040.787.555,—	
Bankassignatiën in omloop	f 3.352.627,77½/2	
Rek.-Cour. } Het Rijk f		
saldo's: } Anderen " 31.539.796,92		31.539.796,92
Diverse rekeningen	27.433.894,68
		f 1.128.500.603,00

NED. BANK 8 Mei 1922 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f	395.598.649,40 ^{1/2}
Op de basis van ^{1/2} metaaldekking.....	180.462.653,46 ^{1/2}
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is....	1.977.993.245,—
Verschillen m.d. vorig. weekst.: Meer	Minder
Disconto's	40.455.447,03 ^{1/2}
Buitenlandsche wissels..	38.811,—
Beleeningen	57.871.036,21
Goud	—
Zilver	53.716,42 ^{1/2}
Bankbiljetten.....	14.910.710,—
Part. Rek.-Crt. saldo's...)	815.988,20 ^{1/2}

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschebare schulden
8 Mei 1922.....	605.889	5.521	1.040.788	34.892
1 „ 1922.....	605.889	5.575	1.055.698	36.444
24 Apr. 1922.....	605.889	5.608	985.085	37.241
18 „ 1922.....	605.953	5.271	998.014	29.486
10 „ 1922.....	605.953	5.420	997.132	30.802
9 Mei 1921..	605.948	13.402	1.082.722	58.949
8 Mei 1920.....	635.648	11.817	1.078.869	147.623
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dekking-percentage
8 Mei 1922	239.952	39.000	132.073	395.599	60
1 „ 1922	199.496	26.000	189.944	392.357	59
24 Apr. 1922	180.170	26.000	133.066	406.356	60
18 „ 1922	176.541	30.000	140.038	404.995	59
10 „ 1922	181.515	35.000	133.250	405.047	60
9 Mei 1921	272.644	114.000	208.657	390.278	54
8 Mei 1920	180.139	76.000	331.290	401.649	53
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ^{1/2}	75

¹⁾ Op de basis van ^{1/2} metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	1 Mei 1922	8 Mei 1922
Aan schatkistpromessen..	f 417.880.000,—	f 421.610.000,—
waarv. direct bij Ned. Bk.	„ 26.000.000,—	„ 39.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 304.104.000,—	„ 292.189.000,—
Aan zilverbons	„ 30.180.937,50	„ 31.170.024,50

	28 Februari	31 Maart
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„ 269.957.000,—	„ 272.033.000,—
Voorschot aan Gemeenten voor door Rijk voor hen te heffen Ink. belasting)	„ 84.776.664,48	„ 88.856.161,46

	1 Mei	8 Mei
Tegoed v.d. Postch. & G. dst. „	53.512.846,40	53.605.265,91

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschebare schulden	Beschikbaar metaal-saldo
29 Apr. 1922	186.250	—	262.000	98.000	114.250
22 „ 1922	184.000	—	263.000	97.000	112.500
15 „ 1922	185.500	—	265.500	98.000	112.800
1 Apr. 1922	152.136	39.377	261.396	81.588	123.578
25 Mrt. 1922	148.631	38.551	262.271	84.101	118.517
18 „ 1922	146.063	37.991	266.263	80.958	115.245
30 Apr. 1921	225.012	13.565	313.568	155.635	145.019
1 Mei 1920	182.476	4.927	316.257	104.827	103.381
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Voorschotten aan het Gouv. nem.	Diverse rekeningen ¹⁾	Dekking-percentage
29 Apr. 1922	—	150.620	—	26.500 ³⁾	***	52
22 „ 1922	—	150.930	—	25.300 ³⁾	***	51
15 „ 1922	—	154.400	—	24.500 ³⁾	***	51
1 Apr. 1922	36.156	19.276	90.150	2.909	21.207	55
25 Mrt. 1922	37.037	19.436	87.517	7.433	25.972	51
18 „ 1922	37.324	20.221	88.313	7.668	27.259	53
30 Apr. 1921	37.457	22.687	92.712	60.703	33.478	51
1 Mei 1920	17.448	24.999	150.569	25.286	33.706	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis ^{1/2} metaaldekking. ³⁾ Créditaaldo.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeschebare schulden	Disconto's	Dto. rekeningen ¹⁾
18 Mrt. 1922....	1.603	2.146	957	1.093	1.122
11 „ 1922....	1.597	2.181	1.010	1.097	1.142
4 „ 1922....	1.477	2.271	673	1.100	1.181
25 Febr. 1922....	1.474	2.123	763	1.092	1.112
18 „ 1922....	1.474	2.063	908	1.091	1.104
11 „ 1922....	1.474	2.157	888	1.097	1.097
19 Mrt. 1921....	1.140	2.247	751	2.045	206
20 Mrt. 1920....	1.052	1.568	931	1.755	494
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
3 Mei 1922	128.874	122.091	301.328	28.500	261.627
26 April 1922	128.873	121.307	303.229	20.500	264.221
19 „ 1922	128.877	121.638	306.571	28.500	267.572
12 „ 1922	128.863	122.439	307.300	28.500	268.391
5 „ 1922	128.879	122.897	302.977	28.500	265.692
29 Mrt. 1922	128.771	122.719	300.351	28.500	261.479
4 Mei 1921	128.358	129.528	338.442	28.500	302.735
5 Mei 1920	112.520	111.116	343.054	28.500	322.455
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-perc. ¹⁾
3 Mei '22	63.543	74.969	14.356	131.694	25.233	17,20
26 Apr. '22	47.534	78.461	14.669	119.698	26.016	19,35
19 „ '22	48.454	78.102	16.835	117.761	25.689	19,08
12 „ '22	57.139	77.674	17.431	124.572	24.874	17,51
5 „ '22	59.399	80.378	24.163	122.365	24.432	16,67
29 Mrt. '22	46.319	97.931	30.037	120.504	24.502	16,27
4 Mei '21	61.667	79.778	15.438	125.370	17.279	12,30
5 Mei '20	55.310	79.691	20.650	116.516	19.854	14,50
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ^{3/4}

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-perc. ¹⁾
29 April '22	1.020.136	1.000.867	3.898.700	140.420.057	3
22 „ '22	1.019.307	999.868	3.622.769	132.627.759	3
14 „ '22	1.018.758	999.865	4.291.536	134.063.613	4
7 „ '22	1.019.017	999.876	4.979.747	131.837.249	5
31 Mrt. '22	1.016.163	996.877	6.272.763	130.671.352	6
23 „ '22	1.015.869	996.877	4.741.935	122.903.538	4
30 April '21	1.100.436	1.091.579	24.149.059	70.839.725	36
30 April '20	1.094.756	1.077.644	15.192.722	47.939.649	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
29 April 1922	158.020.568	31.616.168	13.181.600	3.878.300
22 „ 1922	149.563.658	29.771.760	12.478.000	3.603.300
14 „ 1922	151.560.725	30.774.360	13.126.000	4.271.600
7 „ 1922	144.857.004	25.842.705	13.815.700	4.958.600
31 Mrt. 1922	148.682.924	33.358.332	15.063.700	6.242.900
23 „ 1922	133.551.718	24.145.398	12.712.900	4.620.600
30 April 1921	60.893.729	20.855.989	33.750.800	24.087.400
30 April 1920	41.994.737	16.498.909	29.049.500	15.153.800
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitgew. voorsch. a/d. Staat
4 Mei '22	5.527.103	1.948.367	282.872	629.697	22.800.000
27 Apr. '22	5.526.878	1.948.367	282.732	629.136	21.100.000
20 " '22	5.526.603	1.948.367	282.723	629.253	22.300.000
13 " '22	5.526.225	1.948.367	282.154	629.984	22.200.000
6 Mei '21	5.517.858	1.948.367	271.640	659.256	26.700.000
6 Mei '20	5.686.566	1.978.278	242.577	670.630	25.900.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	2.954.531	40.319	2.254.176	36.178.276	2.433.951	15.940
	2.580.165	41.325	2.282.236	35.787.208	2.358.046	53.962
	2.621.043	42.420	2.322.493	35.951.264	2.310.435	35.279
	2.655.125	45.631	2.402.913	36.153.385	2.091.372	19.742
	3.047.968	126.722	2.156.980	38.832.839	3.087.147	27.570
	2.028.180	555.801	1.829.806	36.249.345	3.423.368	59.948
	1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. voorde.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. part.
4 Mei '22	327.358	84.653	480.000	600.372	6.319.846	214.622
27 Apr. '22	327.799	84.653	480.000	611.496	6.302.032	283.115
20 " '22	327.286	84.653	480.000	607.588	6.297.288	231.645
13 " '22	326.327	84.653	480.000	616.244	6.320.677	209.976
4 Mei '21	333.545	84.653	480.000	836.865	6.173.739	486.886
6 Mei '20	360.483	84.803	480.000	828.326	5.087.943	1.249.913

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
19 Apr. '22	2.298.071	1.481.410	—	194.733	2.856.700
12 " '22	2.985.738	2.150.024	—	126.285	2.200.305
5 " '22	2.983.201	2.137.914	—	126.400	2.198.072
29 Mrt. '22	2.975.355	2.155.604	—	128.024	2.181.843
22 Apr. '21	3.317.569	1.481.404	—	187.194	2.830.118
23 Apr. '20	1.949.693	1.276.878	112.781	133.875	3.068.307

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
19 Apr. '22	640.110	1.852.860	104.221	77,3	***
12 " '22	667.151	1.803.031	104.109	77,7	***
5 " '22	732.273	1.804.444	104.005	77,7	***
29 Mrt. '22	738.643	1.805.136	103.993	77,8	***
22 Apr. '21	2.218.308	1.749.351	101.231	54,1	65,8
23 Apr. '20	2.882.854	2.590.615	91.364	43,0	47,7

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
12 Apr. '22	802	10.856.725	1.311.739	13.850.471	3.142.975
5 " '22	802	10.874.199	1.313.825	13.735.549	3.121.448
29 Mrt. '22	804	10.842.098	1.293.212	13.638.787	3.130.607
22 " '22	805	10.892.672	1.256.746	13.694.699	3.132.921
15 Apr. '21	820	12.364.589	1.269.570	13.516.300	2.923.718
16 Apr. '20	811	15.457.218	1.437.118	14.466.795	2.594.193

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 8 Mei 1922.

Het is een niet te weerspreken feit, dat de conferentie van Genua in de achter ons liggende dagen een sfeer van ongerustheid op de beurzen te voorschijn heeft geroepen, die zich ook weerspiegeld heeft in het algemeen koersverloop. Het waren voornamelijk de publicaties omtrent Russische onderhandelingen, die aanleiding zijn geworden tot nerveuze gevoelens en speciaal wel die, welke betrekking hebben gehad op het uitgeven van petroleum-concessies in het vroegere Tsarenrijk. Van ouds is petroleum een delfstof geweest, die groote tegenstellingen, niet alleen tusschen verschillende ondernemingen, maar ook tusschen naties, heeft veroorzaakt en het heeft er allen schijn van, dat die traditie ook thans zal worden gehandhaafd. Want, hoewel er slechts onderhandelingen schijnen te loopen tusschen Rusland en een particuliere maatschappij (de Koninklijke-Shell-groep) zijn thans reeds in Frankrijk en België in het geding gekomen om het resultaat der onderhandelingen te verijdelen en heeft ook de Regeering van de Vereenigde Staten stappen ondernomen om zich aan de zijde der laatstgenoemde landen te scharen. Weliswaar uit andere overwegingen, doch met hetzelfde resultaat. Het is tekenend, dat feitelijk alle andere problemen van Genua door dezen loop van zaken op het tweede plan zijn teruggebracht. Vooral voor Duitschland is dit van groote betekenis en zeer zeker niet in gunstigen zin. Bij onze Oosterburen neemt het inflatie-proces steeds grooter verhoudingen aan en al wordt hierdoor de periode van schijnwelstand verlengd, aan den anderen kant worden de teekenen steeds duidelijker, dat dit tijdperk een einde moet nemen. Het deficit op de begroting is reeds schrikbarend en zal nog verder worden verhoogd door de loonsverhoogingen, die na het vaststellen van het budget zijn toegestaan; in totaal wordt het tekort voor het loopende jaar getaxeerd op ruim 200 milliard mark. Nieuwe belastingen, welke tot dekking ingevoerd zouden kunnen worden, zouden reeds dadelijk het effect hebben den levensstandaard nog hooger op te voeren, derhalve een nieuwen stimulans te geven aan loonen, tarieven, enz. Inmiddels zijn de productiekosten, de prijzen van materialen, enz. reeds gestegen tot een zoodanige hoogte, dat het buitenland met succes tegen Duitschland kan concurreeren, m.a.w. de grens van verdere oprijving is nagenoeg bereikt. Onder deze omstandigheden is het voor Duitschland een levensbelang, dat binnen zeer korten tijd maatregelen worden genomen, die tot meer normale toestanden zouden kunnen voeren, b.v. uitstel van de direct vervallende termijnen der schadeloosstelling, een emissie van een internationale leening, enz. En daar het er niet naar uitziet, alsof deze verlangens spoedig in vervulling zullen gaan, heeft de beurs te Berlijn over het algemeen een ongeanimeerd verloop gehad. Met uitzondering van enkele „valuta"-fondsen heeft de geheele markt lagere koersen te aanschouwen gegeven, zoodat het index-cijfer, dat de Frankfurter Zeitung iedere week opmaakt, is gedaald van 258 tot 248. Tegelijkertijd is de animo tot het doen van zaken ook gevoelig afgenomen.

Te Londen heeft de onzekere toestand van Genua uit den aard der zaak ook wel tot eenige terughouding aanleiding gegeven, doch de stimulerende factoren hebben hier toch de overhand behouden. Vooral de cijfers van het budget hebben een zeer gunstigen indruk gemaakt. Buitengewoon sterke bezuinigingen zijn toegepast, waardoor de Regeering ook vermoedelijk in staat zal worden gesteld de inkomstenbelasting van 30 pCt. op 25 pCt. terug te brengen, terwijl tegelijkertijd de invoerrechten op thee en suiker aanmerkelijk verlaagd zullen worden. Bovendien wordt de algemeene toestand in Engeland veel gunstiger beoordeeld dan eenigen tijd geleden. Weliswaar is de werkloosheid nog niet verdwenen, doch zij is aan het afnemen en er zijn teekenen, die er op wijzen, dat het economisch herstel in een iets vlugger tempo zal plaats vinden. Zoo is b.v. de export over de maand Maart met 7 millioen pond sterling gestegen, terwijl de import in hetzelfde tijdvak is toegenomen met 19 millioen pond. Dientengevolge is het invoersurplus over de maand Maart gebracht op 13 millioen pond sterling tegen £1 millioen over Februari 1922. Deze op zichzelf niet veel zeggende verandering komt echter in een ander licht te staan, indien men weet, dat het invoersurplus hoofdzakelijk is veroorzaakt door den import van ruwe materialen. De industrie krijgt allengs meer behoefte aan grondstoffen, mede in verband met het minder krachtig worden der Duitsche concurrentie en dit werpt een gunstig licht op de naaste toekomst. Ook de geldmarkt werkt nog steeds mede; indien de nijverheid kapitaal behoeft, kan zij het thans op de meest gemakkelijke condities verkrijgen. Ter beurze komt één en ander tot uiting in de

Wel daalde de markt op Zaterdag vrij gevoelig, doch gisteren werd het verlies gedeeltelijk ingehaald. De Europeesche vraag begon zich in het einde der week te verbeteren en zoowel Duitschland en Nederland voor Noord-Amerikaansche als België voor La Plata-mais toonden meer belangstelling. Misschien zal het betere weder den kooplust beperken, doch men schijnt te mogen verwachten, dat Duitschland en ook Scandinavië dit seizoen een flinken maisimport noodig zullen hebben.

In gerst blijft de handel beperkt, doch voor haver komt meer en meer belangstelling. Verschillende Europeesche landen gaan voort met het koopen van haver uit Canada en de Vereenigde Staten. De zaken van Argentinië zijn echter van geringen omvang.

Lijnzaad was vast in Engeland wegens kleine stoomende voorraden en goede binnenlandsche vraag naar olie. De statistische positie van lijnzaad doet eene bestendiging der hoge prijzen verwachten, ondanks de spoedig te verwachten vermeerdering in de Britsch-Indische verscheppingen.

Nederland. Nederland kocht weinig tarwe en de aankomende partijen overtroffen de vraag, zoodat zich te Rotterdam een niet onbelangrijke voorraad heeft gevormd. Voor mais was in het begin der week de afzet eveneens teleurstellend, doch langzamerhand is de loco voorraad verminderd en in het laatst der week werden weder vrij belangrijke nieuwe inkoop van Noord-Amerikaansche mais gedaan. In La Plata- en Donau-soorten gaat echter weinig om. Haver wordt den laatsten tijd van Noord-Amerika geregeld gekocht en de afzet van dit artikel is veel beter dan langen tijd het geval is geweest.

In lijnzaad is de omzet niet groot, ofschoon tot de stijgende prijzen toch vrijwel dagelijks inkoop, zij het van matigen omvang, worden gedaan. Het zachtere weder komt den verkoop van koeken en mais niet ten goede, doch de voorraden bij verbruikers zijn klein, zoodat vooral voor spoedige beschikbare partijen eene voortdurende der vraag mag worden verwacht.

SUIKER.

Er valt deze week weinig nieuws te melden. De weersomstandigheden waren over het algemeen wel bevorderlijk voor de werkzaamheden op de Europeesche bietvelden.

F. O. Licht geeft de volgende cijfers voor de zichtbare voorraden:

	1922	1921	1920
	tons	tons	tons
Duitschland 1 Maart	615.000	685.969	464.900
Tsjecho-Slowakye 1 April	258.944	441.965	286.669
Frankrijk 1 Febr.	154.619	269.346	128.052
Holland 1 April	104.738	113.649	70.534
België 1 April	71.380	119.303	62.797
Engeland 1 April	222.450	341.795	285.050
Totaal in Europa	1.427.131	1.972.027	1.298.002
Ver. St. v. N.-Am. 20 Apr.	234.858	158.830	73.548
Cuba, alle havens 29 April	1.083.957	1.109.274	682.346
Totaal	2.745.946	3.240.131	2.053.896

In Engeland verhoogden de raffinadeurs thans weder hunne prijzen met 3 d.

De verschillende markten verkeerden in kalme stemming met dalende tendenz.

In Amerika noteerden Spot Centrifugals aan het einde der week 3,98 d.c. en termijnsuiker Juli 2,62 d.c.; September 2,81 d.c.; December 2,86 d.c.; Maart 2,82 d.c. Toch kwamen geen onbelangrijke zaken tot stand en werden een 20.000 tons Cubasuiker prompten en Mei/Juni afscheep tot ongeveer 27/16 d.c. c. & f. New York en daarna tot iets lager afgedaan.

De versmeltingen in de Vereenigde Staten bedroegen van 1 Januari tot 5 April 1.002.000 tons tegen 637.000 en 848.000 tons in de beide voorgaande jaren.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1922	1921	1920
	tons	tons	tons
Weekontvangst t. 29 Apr.	198.664	133.251	132.054
Tot. ontv. 1 Dec.—29 Apr.	2.264.702	2.163.704	2.570.571
Werkende fabrieken	163	195	162
Weekexport tot 29 April	157.391	63.477	141.453
Tot. exp. 1 Jan.—29 Apr.	1.336.958	1.091.227	1.900.790
Totale voorraad 29 April	1.084.047	1.109.264	672.947
Weekexport Oude oogst	20.289		
Voorraad Oude oogst	86.756		

Uit Java kwamen nog steeds geen berichten van afdoeningen door de Vereenigde Javasuiker Producenten, terwijl prijzen in de 2e hand wat afbrokkelden.

Ook, hier te lande daalden de prijzen eenigszins en sloten deze op f 23,50 voor Mei, waartegen aanbod; f 22 1/2

afgedaan voor Augustus en f 20,62 1/2 geboden voor October. De omzet der week bedroeg ongeveer 1.700 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Mei	Londen			New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juni Juli	Amer. Granulated c.t.f. April/Mei	
3 Mei '22	f 23 3/8	Sh. 52,9	Sh. 17/10 1/2	Sh. 20 1/2	\$ cts. 3,98
26 Apr. '22	„ 23 1/2	52,6	18/-	19/10 1/2	3,98
3 Mei '21	„ —	70/-	22/-	32 9	5,25
3 Mei '20	„ —	84/-	96/-	119/-	19,56
4 Juli '14	„ 11 13/32	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 3 Mei 1922.

Ten gevolge van de ongunstige weerberichten en een groote schatting van het verbruik door het Amerikaansche Handelsbureau zijn prijzen van Amerikaansche katoen vrij snel gestegen sedert het begin van de week en zijn thans 60 punten hooger dan verleden Woensdag. Egyptische katoen is eveneens gestegen, hoewel de berichten van Alexandrië over den nieuwen oogst gunstig luiden. Verkoop in Liverpool zijn deze week niet groot geweest.

De loonkwestie in Lancashire is nu definitief geregeld voor de eerste twaalf maanden, hetgeen natuurlijk een gunstigen invloed op de industrie uitoefent. De vraag naar Amerikaansche garens is echter tot nu toe niet verbeterd en de meeste weverijen koopen slechts voor directe behoefte, zoodat het voor Spinners zeer moeilijk is hun marge te verbeteren. De exporthandel is ook zeer kalm en worden er slechts enkele zaken in 40er mule gedaan voor Calcutta en Madras tegen slechte prijzen, hoewel de meeste biedingen veel te laag zijn. Bombay doet bijna niets, terwijl ook de handel met China vrijwel stilstaat en de vraag van het vaste land zich hoofdzakelijk tot ongetwijnde Amerikaansche garens beperkt. Voor Egyptische garens bestaat over het algemeen al heel weinig belangstelling.

Prijzen voor manufacturen zijn bepaald vast in verband met de betere prijzen voor ruwe katoen en garens. China is nog uit de markt door de politieke moeilijkheden, maar Indië zendt verschillende aanvragen, hoewel deze slechts in enkele gevallen tot zaken leiden en is er met uitzondering van zwaar gesterkte goederen tot nu toe voor die markt slechts weinig gedaan. Er schijnt ook een betere vraag te zijn maar gedrukte goederen, zoowel van Indië als van het Continent. Als de hoogere prijzen voor katoen en garens gehandhaafd blijven, zal men moeten afwachten of de overzeesche markten ten slotte deze prijzen zullen kunnen betalen. Op het oogenblik is het zeer moeilijk een verbetering der limites te verkrijgen, zoodat ook ten gevolge daarvan al heel weinig zaken tot stand komen.

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	6 Mei '22	29 Apr. '22	21 Apr. '22	6 Mei '21	7 Mei '20
New York voor Middling	19,55 c	18,35 c	18,05 c	13,— c	41,10 c
New Orleans voor Middling	18,12 c	17,— c	16,88 c	11,88 c	40,25 c
Liverpool voor Fy Middling	11,15 d	10,36 d	10,26 d	8,36 d	27,88 d

1) Gesloten.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen bala)

	1 Aug. '21 tot 6 Mei '22	Overeenkomstige perioden	
		1920—21	1919—20
Ontvangsten Gulf-Havens..	1496	1293	2833
„ Atlant. Havens	3805	4252	3955
Uitvoer naar Gr. Britannië	1354	1375	2794
„ „ 't Vasteland.	3470	2798	2868
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	5 Mei '22	6 Mei '21	7 Mei '20
Amerik. havens	894	1493	1147
Binnenland	947	1472	1078
New York	118	130	40
New Orleans	233	400	337
Liverpool	927	986	1199

KOFFIE,

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
6 Mei 1922	1.720.000	15.600	2.697.000	19.100	7 ²⁵ / ₃₂
29 April 1922	1.716.000	15.325	2.697.000	19.100	7 ¹⁷ / ₃₂
22 „ 1922	1.720.000	16.125	2.587.000	19.300	7 ⁵ / ₈
29 April 1921	635.000	9.125	2.875.000	10.800	8 ¹¹ / ₃₂

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
6 Mei 1922....	40.000	3.447.000	153.000	7.408.000
6 Mei 1921....	73.000	2.642.000	137.000	9.270.000

1) Feestdag.

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling op 27 April 1922.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden:

6963, 335/2, 20/4 kn. Java thee
3694 „ Sumatra thee
1283 „ ex voorgaande veilingen

Totaal.. 11940, 335/2, 20/4 kn. thee.

28 April 1921:

16343, 216/2, 59/4 kn. Java thee
369 „ ex voorgaande veilingen

Totaal.. 16712, 216/2, 59/4 kn. thee

Aanbod 1 Januari jl. tot heden	idem 1921	idem 1920
6 veilingen	6 veilingen	4 veilingen.
Java thee 54386 kn.	105860 kn.	73063 kn.
Sumatra thee 13121 „	3384 „	5735 „
voor Hand.rek. 4474 „	1482 „	1742 „

Totaal 71981 kn. 110726 kn. 80540 kn

Bij opening der veiling heerschte een zweifelende stemming, die gaandeweg verbeterde tot een vrij vast slot.

Prima en zeer goede Oranje Pecco's, waarvan het aanbod niet groot was, werden afgedaan tot circa taxatie, waarbij enkele iets hooger werden betaald dan in vorige veiling.

De meeste attentie was voor ordinair en middenkwaliteiten; en deze werden vrijwel alle tot vorige en iets betere prijzen verkocht.

Voor goed en prima gruis was de vraag gering, wat werd verkocht ging een paar centen onder vorige veiling, doch een groot deel kwam niet tot afdoening.

Hoewel de kwaliteit van de 20/4 kn. witpunt zeer goed was, werden die niet verkocht. Het verbruik van die thee is thans zeer beperkt.

Onmiddellijk na veiling kwamen verschillende nummers tot afdoening.

Onafgedaan bleven: 3168, 59/2, 20/4 kn.

De aanvoeren zijn zeer klein, zelfs de thans nog lossende thee medegerkend, kunnen op 18 Mei e.k. slechts 7500 kisten thee worden aangeboden.

COPRA.

De markt bleef deze week zeer kalm gestemd, en de fluctuaties bleven tot een minimum beperkt.

De markt sloot vrij vast in aansluiting met Londen.

De noteringen zijn:

Java f.m.s. stoomend.....	f 29,12 ¹ / ₂
„ „ Juni/Aug. afscheep..	„ 29,37 ¹ / ₂

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
8 Mei 1922..	nom.	60.7/6	149.7/6	24.7/6	27.2/6
1 „ 1922..	nom.	59.15/-	151.10/-	24.-/-	26.17/6
24 Apr. 1922..	nom.	59.10/-	153.7/6	24.2/6	27.5/-
18 „ 1922..	nom.	59.2/6	152.17/6	22.15/-	26.15/-
9 Mei 1921..	nom.	72.7/6	176.2/6	24.-/-	26.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**SCHEEPPVAART.****GRAAN.**

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
1-6 Mei 1922	—	—	14 c. ⁹	4/3	32/6	32/6
24-29 April 1922	—	—	13 c. ⁹	4/3	31/-	31/-
2-7 Mei 1921	—	—	6/6	6/6	50/-	50/-
3-8 Mei 1920	—	—	—	10/6 ¹	129/-	112/6 ¹
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Riolet	Rotterdam	Gothenburg
1-6 Mei 1922	6/6	12/6	14/3	14/-	5/3	8/-
24-29 Apr. 1922	6/6	13/1 ¹ / ₂	14/6	14/9	5/1 ¹ / ₂	7/9
2-7 Mei 1921	—	—	—	—	—	—
3-8 Mei 1920	40/-	62/6	—	—	f 12,-	—
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijs)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
1-6 Mei 1922	19/6	27/6	35/-	28/-
24-29 April 1922..	20/-	28/-	35/-	27/6
2-7 Mei 1921..	—	—	—	32,6
3-8 Mei 1920..	—	140/-	—	—
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Voor Britsche schepen *) Amer. cents p. 100 lbs.

RIJNVAART.

Week van 1 tot 8 Mei 1922.

Door de ruimere aanvoeren van erts was er de afgelopen week een levendiger aanvraag naar scheepsruimte dan in geruimen tijd het geval was. De vrachten Rotterdam—Ruhrhavens konden zich derhalve aanmerkelijk verbeteren en konden deze tot f 1,— tot f 1,20 per last oploopen.

Ook het sleeploon werd hooger genoteerd, mede ten gevolge van den gunstigen waterstand; het sleeploon van Rotterdam naar de Ruhrhavens bedroeg gemiddeld het 85 tot 90 cents tarief.

Scheepsruimte van de Ruhrhavens naar Mannheim werd slechts tegen daghuur en wel tegen Mk. 1,— tot Mk. 1,20 per ton aangenomen. Het sleeploon van de Ruhrhavens naar Mannheim kon zich aanmerkelijk verbeteren en wel bedroeg dit in de afgelopen week gemiddeld Mk. 90,— tot Mk. 100,— per last.

Vracht voor exportkolen van de Ruhrhavens naar Rotterdam werd niet genoteerd.

* Cauber Pegel wees einde der week Mtr. 3,40 aan.

INKLARINGEN.**DELFIJZIJL.**

Landen van herkomst	April 1922		April 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	1	2.229	—	—
Groot-Brittannië	2	1.092	1	433
Duitsland....	6	1.427	18	3.977
Noorwegen....	—	—	1	334
Zweden.....	1	538	—	—
Denemarken..	1	49	—	—
Finland.....	—	—	2	492
Vereen. Staten..	—	—	2	932
Chili.....	—	—	2	6.440
Totaal....	11	5.335	26	12.608
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	5	3.539	6	1.164
Britsche.....	—	—	2	932
Duitsche.....	6	1.796	18	10.512
Totaal....	11	5.335	26	12.608

(A. van Dijk.)

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 55.000.000,—

Reserven f 47.750.000,—

OCTROOI- EN MERKENBLAD

UITGAVE VAN DE
VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX,
1E V. D. BOSCHSTRAAT No. 1, 's-GRAVENHAGE

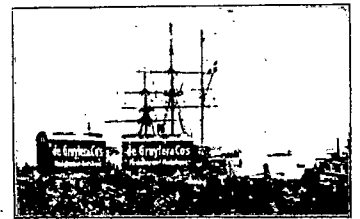
Bevat o.a. eene volledige opgave van alle open-
baar gemaakte octrooiaanvragen en ver-
leende octrooien en van alle gedeponeerde
Fabr eks- en Handelsmerken. Abonnements-
prijs voor Nederland f 5,—; voor Indië f 6,— p. jaar.

Vraagt nog heden een
gratis Proefnummer

KONINKLIJKE
MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.

DEN HAAG
AMSTERDAM . ARNHEM

Bergplaatsen voor inboedels
Opslag van Reisbagage
Verpakking van Kunstvoorwerpen

DE ALGEMEENE
SPAARVERZEKERING

Opgericht 1907

's-Gravenhage
Anna van Saxonplein 3

STORK

AFD. DRIJFWERK

SELLER'S

Klemkoppelbussen
Kussenblokken
Hangers
Zeltmerende Pilaarconsols

RIEM- en
SNAARSCHIJVEN

Levering uit voorraad

MACHINEFABR. HENGELO 749

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang
Vier droogdokken met lichtvermogen tot 46000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam